

SIYONİZMİN DÜNYA GÖRÜŞÜ:

"Sevgi Nefretten Tehlikelidir.."

Filistin halkının gaspedilmiş a-
navatan toprakları üzerinde İsrail
hâkimiyeti altında 2 milyona yak-
kın Arap halk yaşamaktadır. Bun-
lardan 600 bini İsrail devletinin
1967 öncesi sınırları içinde oturan
ve İsrail yurttaşı statüsü taşıyan
Araplardır. 750 bin Arap Batı Şe-
ria'da İsrail sıkıyönetimi altında
yaşamaktadır. 1967'de ilhak olu-
nan Doğu Kudüs'te ise 100 bin A-
rap nüfus var.

Bugün İsrail siyonizminin hü-
küm sürdüğü bu topraklar üzerinde
yaşayan Yahudi halkın sayısı da 3
milyonun az üstünde.

İsrail siyonist rejimi İsrail dev-
leti kurulduğundan beri yıllardır
zorla işgal altında tuttuğu toprak-
larda yaşayan tüm Araplara "ikin-
ci sınıf yurttaş" gözüyle bile bak-
mamaktadır!

İsrail'in 1967 öncesi sınırları i-
çinde yaşayan "yurttaş" statüsün-
deki Araplar, büyük çoğunlukla,
Yahudi malsahiplerinin inşaatların-
da inşaat işçisi olarak, Yahudi iş-
verenlerin fabrikalarında işçi ola-
rak, ya da Yahudi amirlerin emrin-
de küçük memur olarak ancak ça-
lışmak imkanı bulabilmektedirler.

İsrail "yurttaşı" olsun ya da ol-
masınlar, Araplarla İsrail Yahudi-
leri arasında kişisel ilişkiler son de-
rece kısıtlı, soğuk ve düşmancadır.
Bu durum kendi topraklarında sü-
rekli sömürülen, horlanan, kendile-
rini "çalışan"lar Yahudileri ise
"çalıştıran"lar olarak gören Arap-
lar için bir karşı tepkinin ifadesi-
dir. Yahudilerde ise kendini "üs-
tün" görmenin bir ifadesi. Siyo-
nizm bu "eşitsizliği" ve bundan
"kaynaklanan" iki halk arasındaki
soğukluğu sürekli besleyip geliştire-
rek ekonomik, sosyal ve politik
yararlar sağlamaya çalışır.

Yahudilerin gözünde Araplar il-
kel, korkulur, saldırgan insanlardır.
Küstahlılar, Yahudilere dalkavuk-
luk eder, sonra arkadaş vururlar.
Araplara hiç güven olmaz. "Köpek-
ten farksız, aşağılık" yaratklardır.

Arap işçiler düşük ücretle çalışıp
Yahudilerin iş imkanlarını ellerin-
den alırlar.

Araplara bu gözle bakan Yahu-
diler kendilerini ise "Tanrının seç-
kin evlatları" saymaktadırlar. Eski
İsrail Başkanı, siyonist terörizmin
şahı Begin ikidebir Araplar için
"iki ayaklı hayvanlar" demekle ırk-
çı devlet politikasını gözler önüne
sermekten çekinmemiştir.

Yahudilerin İsrail hâkimiyeti al-
tında yaşayan 2 milyon Arap halk
hakkındaki bu tür değerlendirmel-
erine, onları aşağılayıcı tavır ve
davranışlarına başka örnekler de
göstermek mümkündür. Meselâ
kendi aralarında kavgaya tutuş-
tuklarında birbirlerine Arapça kü-
fürler savurmaları, ya da bir Yahu-
di'nin bir başka Yahudi'yi küçüm-
sedğini belirtirken ona "yine Arap
işini yapmışsın" ya da "Arap gibi
konuşma!" diye hitap etmesi gibi.

Bu tavır yeni yetişen kuşakla-
rın bilinçlerine de, bile bile kazı-
nıyor. Yahudi kızların Arap deli-
kanlılarla, Yahudi gençlerin Arap
genç kızlarla çok nadiren de olsa
arkadaşlık kurmalarına, evlenme-
lerine kötü gözle bakılıyor. Hatta
çocuklar arasında bile taa baştan
düşmanlık tohumları atılıyor. Yahu-
di aileler çocuklarının Arap çoc-
uklarıyla değil aynı okulda oku-
malarına, boş zamanlarında birlikte
oyun oynamalarına bile şiddetle
karşı çıkıyorlar. Yahudi çocuklara
Arap çocukların "pis" koktukları,
hiç yıkanmadıkları, kendilerine
"kötülük" yapabilecekleri aşılanı-
yor. Arap ve Yahudi çocukların bir
arada uyum içinde dostça ilişkiler
kurmaları kasten engelleniyor.

Nasıriye şehrinde bir kadın öğ-
retmenin kendi çocuğunu Arap
çocuklarının da gittiği bir ana oku-
luna niçin göndermediğini soran
bir Amerikan gazetecisine şöyle
dediği geçende International
Herald Tribune gazetesinde ya-
yınlandı: "Daha çocuk hepsi, ne
politikadan anlıyorlar, ne birşey-
den. Ya birbirlerini sever, iyi arka-

daş olurlarsa? Bundan çekiniyo-
rum. Böyle durumlar sorun yarat-
ıyor."

Bir başka Yahudi daha açık ve
veciz ifade ediyor bu tutumu:
"Sevgi nefretten daha tehlikelidir.
Bizim varlığımızı tehlikeye sokar!"

Tabii İsrail Yahudileri arasında
tavır böyle olmayanlar da var. A-
ma onlarda bütün iyi niyetli gayret-
lerinde önüne çıkarılan sert engel-
lere tosluyorlar. Meselâ bazı ilerici
Yahudi aileler tanıdıkları bir çok
Arap aile ile yakın ilişkiler içinde
yaşamayı, çalışmayı, çocuklarını
birarada okutup yetiştirmeyi he-
defleyerek Tel Aviv yakınında bir
yerde ortak site kurmuşlar ve ya-
sal hakları olan yardım ve desteği
sağlamak için resmi makamlara
başvurmuşlardır. Batı Şeria'da Fi-
listinlilerin toprakları üzerinde zor-
la kurulan siyonist yerleşim mer-
kezlerine milyonlarca dolar akıtan
İsrail hükümeti bu Arap-Yahudi si-
tesine her türlü yardımı reddetmiş-
tir. İsrail televizyonunda Yahudi-
lerle Araplar arasında hoşgörüyü
geliştirmek için haftalık bir pro-
gram yayınlanmasını sağlamak iste-
yen bir başka gurup, Amerika'daki
meşhur Yahudi çevrelerine mali
yardım için başvurduğunda "Bizce
uygun görülmemiştir", ce-
vabıyla geri çevrilmiştir. Bu çevre-
lerden sadece birisi, Birleşik Yahu-
di Yardım Komitesi, geçen yıl İsrail'e
300 milyon dolar gönderdiği
halde, bu televizyon programının
finansmanı için yılda 300 bin dol-
ar vermeye yanaşmamıştır.

Bu örnekleri daha da çoğaltmak
mümkündür. Hepsisi aynı gerçeği
vurgulayacaktır: Siyonizm, mil-
yonlarca Filistinliyi yerinden yur-
dundan sürüp on yıllardır perişan
ettiği gibi, işgal ettiği Arap toprak-
larında yaşayan Filistinlileri de
insanca yaşama koşullarından kas-
ten uzak tutmakta ve aynı zamanda
İsrail'i Yahudilerin bilinç ve ahlâ-
kını Nazi dünya görüşü doğrultu-
sunda şartlandırmak için elinden
geleni ardına koymamaktadır.

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

kitle

YIL 10 OCAK 1984 SAYI: 267

"DEMOKRASİYE GEÇİŞ DÖNEMİ" YUTTURMACASINA ALET OLUNMAMALIDIR

"Türkiye bir "geçiş dönemi ya-
şıyor."

Bu yüzden...

Bazı konularda "daha önceki
uygulamalara benzemeyen" yak-
laşımalar görülüyor.

Özal buna alışmış durumda...

Bu yüzden...

"Kesin konuşmamayı" tercih
ediyor.

Zira...

Böyle bir "vadede veya bağ-
lantıda" bulunursa...

"Tutâmana ihtimalinin"de
olduğunu biliyor...

.....

Turgut Özal, dün Çankaya
Köşkü'ne "kaç isim" götürdü?

21 mi?

Hayır hayır...

.....

Gerçi kendisi "birden fazla i-
sim götürmedim" diyor ama, A-
vatan Partisi Başkanı'nın "her
bakanlık için 2, yerine göre 3,
hatta 4 isim bile" yazdığı oldu.

Yukardaki satırlar, "iyi saat-
te olsunlar" a yakınlığı, 12 Eylül-
den sonraki 3 yıl boyunca önce-
den verdiği haberlerin doğru
çıkmasıyla kanıtlanan bir Tercü-
man yazarının, Yavuz Donat'ın
Özal kabinesi'nin resmen açık-
landığı günkü yazısında yer aldı.
Birkaç yüzbin trajlı bir gazetede
çıkacağına göre, herkesin "malu-
mu" olması gereken bu satırları
hatırlatmanın faydası ne ki?
Faydası şu, kimi demokrat ge-

çinenler bu olupbitenlerden ha-
bersiz görünmeyi yeğliyor, "de-
mokrasiye geçiş döneminin ken-
dine özgü uygulamaları" bahane-
si arkasına sığınarak, Evren-Özal
ikilisinin ortaklık yere ettikleri
pislikleri - temizlemek uğruna
kendi işini gören güzelim ked-
nin aksine -, mide bulandıran
bir el çabukluğu ve maharetle
örtüyorlar.

Adam çıkıyor, faşist meşrebi-
ne cuk oturan partilere cevaz ve-
riyor, onların da yöneticilerini ve
milletvekili adaylarını MİT cim-
biziyla ayıklayıp, kendine en i-
taatkar olanların "seçimler"e
katılmalarına izin veriyor, bu ka-
dar da yetmiyor, "sadr-ı azam"
nasbettiği Özal'ın "vezirler"ini
de gösterilen adaylar içinden tek
tek kendisi seçiyor. Sonra da bu-
nun adı kimilerine göre "demok-
rasi", bilemediniz "demokrasiye
geçiş dönemi" oluyor!

Arkasından, mahalli seçimler
üzerine bir tantanadır kopartılı-
yor. Yok SODEP ve Doğru Yol'un
mahalli seçimlere katılmaları en-
gellenirse bu demokrasiye şaibe
getirmiş, yok "6 ayşartı" şöyle
değil de böyle yorumlanmalı-
mış, yok bu partilerin mahalli
seçimlere katılmaları sağlanırsa
Avrupa Konseyi'nin sesi kesilir-
miş ve ilh.. Bu arada, orta oyun-
larındaki en bayat numaraları
dahi aratırcasına Özal efendi, ön-
ce, "bir partinin ötekine yardım

ettiği nerede görülmüştür?" de-
magojisine sığınarak, şimşekleri
yalancıkta kendi üzerine çeki-
yor, sonra da, "saray"ın emriyle
tornistan edip, bir seferlik
"büyük kongre" şartının aran-
mayacağı hükmünü kanuna ko-
yarak ne kadar "adil ve hamiyet-
perver" olduğunu bir güzel ispat-
lıyor. Böylece, madde bir, SO-
DEP ve D.Yol'un mahalli seçim-
lere katılmalarının yolu açılıyor,
yani demokrasi kurtarılmış olu-
yor, madde iki, "Özal'ı" hizaya
getirerek "mağdur" partilerin se-
çimlere katılmalarına imkan sağ-
layan "saray" demokrasiye me-
raklıymış görünümüne büründü-
rülüyor, madde üç, kaybettikleri
eşeklerini yeniden bulmanın se-
vinci içindeki SODEP ve D.Yol,
seçimlerin bu kadar yakın tarihe
alınıp karakışın ortasında yapıl-
masına gık dahi çıkartmıyorlar,
madde dört, bir yandan lutfedip
bu partilere seçimlere katılmala-
rı imkanını bahşederek, "kamuo-
yunda" prestijni pekiştirmeye
bakan Özal, öte yandan, elça-
bukluğu marifet geçirdiği ka-
nunla seçimleri ketenpeleye ge-
tirip, baskın basanıdır misali
fazla oy kaybına uğramamanın
tedbirlerini alıyor ve bütün bun-
lara tüy dikercesine, madde beş,
demokrasinin cümle hayranları
ve şaklabanları bir oh çekip,
"demokrasinin rayına o-
turmakta olduğu" yuttur-

kitle

YAZIŞMA ADRESİ: Postfach 10 16 34, 41 Duisburg 1 - F.Almanya, Fiyatı: 50 T.L

macasının foyası açığa çıkmadı diye yürek serinletiyorlar!

Ve madde altı: Ayaküstü – ve dahi ayak-altı – yapılan zamlarla, kendi başlarına nemenem bir belâ satın aldıklarını bir kere daha etinde kemiğinde duyan çalışan yığınlar, bütün bu soytarılığın nesine demokrasi dendiğini kavrayamamanın ve bu pespayeliğe dur diyecek kollektif güce sahip olmamanın öfkesiyle lâhavle çekiyorlar.

Evet, "manzara-i umumiye" budur ve bundan demokrasi güçlerinin, ama demokratik hak ve özgürlüklere gerçekten değer veren, onları, uğrunda mücadele etmeye gerçekten değer gören herkesin çıkaracağı dersler vardır.

Seçimler demokratik hak ve özgürlüklerin kuşkusuz en önemlilerinden birisidir AMA SADECE BİRİSİDİR. Öteki demokratik hak ve özgürlüklerin hemen tümünden ortadan kaldırıldığı bir ortamda seçimler yapılsa ne olur, yapılmaya ne olur? Orman nizamını kanunlaştıran, insan hayatını sıradan bir karakol polisinin iki dudağı arasında sıkıştıran bir "anayasa" hükmünü yürütürken, sıkıyönetimlerin "olağan üstü hal" ilanı yolundan ebedileştirilmelerin yoluna bakılırken, demokratik hak ve özgürlüklerin işlerliğini kullanılmaz hale getirip ortadan kaldırmak için "yasa" adı altında yayınlamış Cunta emirnameleri varlıklarını korurlarken, Cunta'ya nice yağ yakan boyalı gazeteleri dahi sudan bahanelerle kapatarak demokrasiyi kimi tekelci unsurlara dahi çok gören bir rejim işbaşında, bütün bunlara akıl almaz bir sinizmle katlanan SODEP'le Doğruyol'un mahalli seçimlere katılmaları, demokrasi bábında neye, kime hizmet eder? Açık ki, hiçbir şeye! Çünkü bir yandan kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerin zerresini kullanmalarına izin verilmezken, öte yandan göstermelik bir seçimli zevahirin kurtarılmasına çalışılması hiç bir samimi de-

mokratın gözünü boyamaz. Ama demokrasi adına böyle bir seçimle yetinenler sadece bir şeye hizmet etmiş olurlar: Faşist generallerin demokrasi düşmanlıklarının perdelenmesine ve demokrasiye dönüş riyakarlığının gözardı edilmesine!

Kaldı ki tüm siyasi hareketlerin seçimlere katılmaları açıkça önlenmektedir. Demokratik hak ve özgürlüklerin "d"sini dahi savunmaktan yan çizen SODEP ve D.Yol'un seçimlere katılıyor olmaları, bu seçimlerin nitelik bakımından 6 Kasım seçimlerinden pek farklı olması sonucunu getirmez. Kısacası mahalli seçimleri demokrasiye dönüş yolunda önemli bir aşama olarak görenler ve gösterenler, demokrasi düşmanlığı defalarca tescil olmuş Evren-Özal kliğinin suç ortağı durumuna düşmekten kendilerini kurtaramazlar.

Bu çok önemli noktanın üşenmeksizin ve defalarca altını çizdik, çizeceğiz. Çünkü Türkiye'de samimi demokratlıklarından, hatta ilericiliklerinden, yurtseverliklerinden kuşku duyulması gereken pek çok kişi, demokrasiye dönüyor aldatmacasına kendini kaptırmış vaziyette, Cunta'nın çizdiği sınırlar içinde sahneye konan muhalefetçilik oyununda boy göstererek kendi demokratik onurunu kurtardığını sanyor. Buna karşılık faşist zorbalığın esas kurbanı çalışan geniş kitlelerin esaretinin daha da uzamasına yolaçtığı farkına varmıyor. Böyle olunca da gece yatağa girip, ışığı söndürüp kendisiyle bir başına kaldığında, kişinin hicap duymaksızın, "ben biraz da olsa demokratmışım" diyebilmesinin günümüzdeki, asgari şartlarını hatırlatmak kaçınılmaz oluyor:

● 7 Kasım 1982 "anayasası"nın insan temel hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırdığını, tümüyle anti-demokratik olduğunu somut örneklerle göstermek ve bu "anayasa"nın kaldırılıp yerine yenisinin yapılmasını savunmak,
● 12 Eylül sonrasında kanun-

larda yapılan tüm değişikliklere karşı çıkmak, hepsi anti-demokratik olan bu değişikliklerin veya yeni "yasalar"ın iptalini savunmak,

● Demokratik hak ve özgürlüklerin tümü üzerinde yeni, eski kısıtlama ve yasaklara karşı çıkmak, yasaların istisnasız demokratikleştirilmesini savunmak,

● İş mevzuatına getirilen veya evvelden varolan tüm anti-demokratik hükümlere karşı çıkmak, grev ve toplu sözleşme hakkı üzerindeki kısıtlamaların tümüyle ortadan kaldırılmasını savunmak,

● YÖK'ün kaldırılmasını, yüksek öğretimin özerkliğe kavuşturulmasını savunmak,

● Fikir suçunu kabul etmemek, düşünce ve söz hürriyetine hiç bir şekilde kısıtlama getirilemeyeceğini savunmak,

● Siyasi mahkum ve tutukluların salıverilmesini savunmak,

● 12 Eylül sonrasındaki işkence olaylarının geçiştirilmekte olduğu gerçeğini dile getirip, sorumluların mutlaka cezalandırılmasını vurgulamak,

● 12 Eylül sonrasında operasyon adı altında tertiplenen baskınlar sonucu işlenen cinayetlerin sorumlularının bulunarak cezalandırılacaklarını açıklamak,

● Kürt halkı üzerindeki şoven milliyetçi baskılara son verilmesine, kendi dilinde okuma yazma, kendi kültürünü geliştirme başta olmak üzere Kürtlerin ulusal demokratik haklarının tanınmasını, Kürt halkıyla ilgili önemli konularda bölgede plebist yapılmasını savunmak,

● Ve bütün bunlar için de, alçak sesle değil, her imkandan yararlanıp, demokratik hak ve özgürlüklere ekmek kadar ihtiyacı olan yığınlara ulaşacak şekilde YÜKSEK SESLE yapmak.

Bu dediklerimize itiraz olarak, mevcut rejimin böylesi tutum ve davranışlara müsaade etmeyeceği getirilemez. Çünkü. Birincisi, mevcut hukuki mevzuat

(Devamı 14. sayfada)

miş ve onlar da Cunta'ya veryan- sin etmeye başlamışlardır. Sonunda demokrasiden yana olanların elbirliğiyle milyonlar sokağa dökülmüştür. Bu gün Şili'de demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkma, hatta bunları Cunta'ya rağmen kullanma mücadelesi Türkiye'yle kıyaslandığında kuşkusuz çok daha ileri boyutlardadır ve yığınsaldır. Ama bu olgular oradaki rejimin karakterinin FAŞİST olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Hal böyleyken, demokratik hak ve özgürlüklerin yığınsal kullanılışı açısından çok daha geri seviyede olan Türkiye'de, faşist rejime giydirilmek istenen parlamenter kisveyi "demokrasiye geçiş süreci" diye yutturmaya kalkanlara bilerek ya da bilmeyerek alet olan sadece Evren-Özal kliğinin despotizminin kamuflajına hizmet etmiş olurlar.

Akıl fukarası generaller ne halt ederlerse etsinler onda keramet arayan, faşizmin pekiştirilmesi ve kalıcılığı için Cunta'nın yaptıklarından da beş beter önerilerle akıl hocalığına soyunan, Cunta'nın en hayasız savunucularından Mehmet Barlas zerre kadar hicap duymaksızın Türkiye'ye biçtiği değeri, "1987'nin Aralık Ayı" başlıklı yazısında aynen şöyle çiziktiriyor.

"Acaba Özal modeli, Türkiye'yi 4 yıl içinde hangi görüntüye sahip kılacaktır."

.....
"1987'nin Aralık Ayındayız. Türkiye, Ortadoğu'nun ticaret merkezi olmuştur. İhracatımız 15 milyar doların üzerine çıkmış, ithalatımız ise 20 milyar dolara ulaşmıştır.

İhracatı 50 milyon doların üzerindeki yıllık hacme sahip firmalar, tanınan yeni teşvik ve imkanlarla, dev kuruluşlar haline gelmiştir."

.....
"Bu genel kalkınma hamlesi içinde maaş ve ücretlilerin sıkıntısı, pek hafiflememiştir. Orta sınıfın tasarruf sahibi kesimi, yüksek faizden menmudur. Fakat

sadece emeğine dayalı çalışanlar, eski sıkıntının içindedir."

Kimi şaşkınlık "demokrasiye geçiş dönemi geliyiyor" zehabıyla kendilerince demokratik olmaya çalışırlarken, eloğlu işte böyle Türkiye'nin nereye gitmekte olduğunu bütün çıplaklığıyla, o gibilerinin gözüne sokar. "Son inanan en fanatik dindar olur" misali tekelci patronların çıkarlarını savunmakta kraldan daha kralcı olan Barlas'ı yukarıdaki satırlardan ötürü kutlamak gerekir. Çünkü hiç allayıp pullamaya gerek görmeden, neyin nasıl olmasını kendi sınıfına en yararlı görüyorsa onu aynen dile getirmiş ve 4 yıl sonra da sosyal ve siyasal durumun bugünkünden farklı olmayacağını, Türkiye için bir hayli demode bir Güney Kore manzarasıyla çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Barlas'ın 4 yıl sonrası için çizdiği tablo, kendisinin aralarında yer aldığı en gözü kara, en Amerikancı, en şoven unsurlarının özlemidir. Ne derece gerçekçi olduğunu zaman gösterecektir. Ama Barlas çalışan geniş kitleler için bugünkünden beter bir Türkiye öngörüyorsa 4 yıl sonrası için, bunda "demokrasiye geçiş" döneminin yaşandığı yutturmacasına kendisini kaptırmış demokratların ve ilericilerin de hatırı sayılır payları vardır.

Barlas ve benzerleri böyle düşünürler ve kalıcı bir faşizmi özlerlerken, bunu pekâlâ mümkün görüyorlarsa bunun sorumluluğu sadece demokratlara yüklenebilir mi? Elbette değil. Bu gün Türkiye'de faşizm hükmünü yürütüyorsa bunun başlıca nedeni, demokrasi güçlerinin örgütlülük ve mücadele seviyesinin yetersizliğidir. Bunda da proletaryanın ve onun örgütlerinin, faşizme karşı mücadelenin öncülüğünü yerine getirmekteki eksikliklerinin ve aksaklıklarının hatırı sayılır payı vardır. Oysa demokratik hak ve özgürlükler en çok işçi sınıfına lazımdır.

Nitekim bugün de olan budur. Cunta'ya karşı en sağlam ve ka-

rarlı ses işçi sınıfı hareketinden yükselmektedir, faşizme karşı demokratik haklar mücadelesi hemen munhasıran sol hareket tarafından verilmektedir. Ne ki, kimilerinin niyetsizliğinden, kimilerinin de çaresizliğinden Türkiye topraklarında omuz omuza vermeleri güçleşmekte ve anti-faşist mücadelenin toplumda yankı uyandırması zorlaşmaktadır. Ve sonunda hem demokratların "geçiş süreci" yutturmacalarına kendilerini kaptırmaları daha müeyyidesiz hale gelmekte, hem de Barlasgillerin geleceğe "umutla" bakmaları mümkün olmaktadır.

Ama 12 Eylül'den bu yana düz bir çizgi izlediği izlenimi veren hayatın önümüzdeki dönemde de böyle gitmesini bir alnyazısı olarak kabul edecek midir Türkiye işçi sınıfı, çalışan yığınlar, demokrasi güçleri? Biz buna HAYIR diyoruz. Tüm demokrasi güçleri de aynı kararlılıkla hayır dedikleri ve kolları sıvadıkları, bugünkü gidişe kendini kaptırmış kimi demokratlar akıllarını başlarına devşirdikleri gün, hem "demokrasiye geçiş süreci" yutturmacası tuzla buz olacaktır, hem de Barlas ve benzerlerinin hayalleri!..

CUNTA'NIN ÇİZDİĞİ ÇERÇEVEDE DEMOKRAT

(13. sayfadan devam)

ra maledilmelidir derken bile bunun gereklerini yerine getirmekten uzak durmak.

Bu yazıda hep vurguladığımız gibi, bu tür tutum ve davranışlar, kendilerini demokrat, sosyal demokrat, solcu, vb. sayan ve öyle sayılmayı siyasi faaliyetlerinin sonuç alıcı dayanağı kılmak isteyenlere bağlanan ve daha da bağlanmak istenen beklentilerle –ve istenilen demokratik hak ve özgürlüklere kavuşmak için gerekli mücadelenin ciddiyeti ile– bağdaşır tutum ve davranışlar değildir.

Demokrasinin kazanılması, varlıkları da yoklukları da altın da yaşadıkları taşla kaim olmalarının eseri olacaktır!

DEMOKRASIYE GEÇİŞ DÖNEMİ YUTTURMACASINA ALET OLUNMAMALIDIR

(2. sayfadan devam)

dahilinde dahi bunların hemen tamamını savunmak mümkündür. Sözgelimi "anayasa"yı değiştirmeyi öngörmek suç değildir. Çünkü "Anayasa"nın kendisi, kendisinin nasıl değiştirileceğini hükme bağlamıştır. Şayet "anayasa"nın değiştirilmesini savunan bir kişi takibata uğrarsa, bu faşizmin kendi koyduğu kurallara dahi uymamasının ve keyfiliklerinin sonucu olacaktır. Ve kendisinin demokrasi düşmanı çehresi bir kere daha aydınlığa çıkacaktır. Ve böylece son değerlendirmede "anayasa"nın değiştirilmesini savunmak demokrasi mücadelesine hizmet edecektir.

İkincisi ve daha önemlisi, demokrat olmanın da bir bedeli vardır, olmalıdır. Şayet mevcut rejim yukardaki temel demokratik hak ve özgürlükleri savunanları, kendi koyduğu "yasaları" da çiğneyerek ezmeye yeltenecekse – ki faşizmin turnusol kağıtlarından birisidir bu özelliği – buna karşı direnmek de demokratlığın asgari gereklerindedir. "İnsanı hem sustururlar, hem de içeri tıkırlar, enayiliğinle bir başına kalırsın" diye hüküm yürüteceklere değildir bu sözlerimiz. Çünkü böylelerinin demokratlığı bir rozet bile olmaz. Hem susturulmadan ve içeriye tıkılmadan yapılabilir bu işler – bizim yaptığımız nedir ki? – hem de demokrasiyi savunmanın kapsamında susturulmak ihtimali de vardır, içeri alınmak da. Ama susmak istemeyenin, sonuna kadar doğru bildiğini savunmaya azimli olanın susturulduğu, o kişi olarak susturulsu bile savunduklarının susturulduğu görülmemiştir.

Yukardaki örnekler, bugün toplum hayatında topyekün dışlanmış belli başlı demokratik hakların bir bölümüdürler ve

bunları benimsemeyen, savunmayan bir kimse kendi kendisiyle baş başa kaldığında yürek huzuruyla "ben demokratım" diyemez.

Bu örnekler demokratlığın somutlanmasında kolaylık olsun diye verilmişlerdir ve sayılarının çoğaltılması mümkündür. Amacımız bu yazıda Cunta'ya karşı demokrasi programının tekrarlanması olmadığı için en çarpıcı bazılarının hatırlatılmasıyla yetinilmiştir. Ve kim ki demokratlığın asgari ölçütü denebilecek hak ve özgürlüklerin tek bir tanesini dahi savunmaktan imtina etmektedir, onun demokratlığına kuşku ile bakmak lazımdır.

Türkiye demokratlarının içler acısı halini son olup bitenler, bir kere daha acımasızca gözler önüne sermiştir. "Demokrasinin geleneği yoktur, binlerce yıl süren despotizm, demokrasi tohumunun filiz vermesini çok güçleştirmiştir", ya da "demokrasiye geçiş kolay olmaz, işte bu gibi yollardan Cunta adım adım geriletilmekte ve sivil idareye geçilmektedir", veya, "doğru, bu demokratik hak ve özgürlükleri savunmak demokrasinin bir gereğidir, ama bugün bunların sırası değildir, hele ortalık daha yavaş yavaş bir çaresine bakılır" türünden, kendince rasyonalize edilmiş sudan bahanelerle demokrasi mücadelesi savsaklanamaz. Ya da savsaklanırsa Evren-Özal kliği sittin sene, hem de demokrasi havarilerinin gözleri önünde ve onlara nisbet, demokrasinin ırzına geçmeye devam eder.

Doğrudur, faşizme karşı demokrasi mücadelesi her şeyden önce örgüt meselesidir, yığınları harekete geçirebilecek birleşik bir örgütlenme yaratılabilir. Böyle bir örgütlenme de ilerici, demokrat, faşizme karşı olan tek tek bireylerin harcı değildir. Yığınların cazibesini çekebilen bir örgütlenme seviyesine ulaşıldığında kamuoyunun oluşmasında önemli payı olan demokratların mücadeleye katkı-

lanlarını azamiye çıkarmak çok daha kolaylaşacaktır.

Ne ki, bu madalyonun bir yüzüdür. Bir de hangi koşulda olursa olsun demokrat olmanın asgari şartları vardır, olması gerekir. Şu veya bu ölçüde demokratik hak ve özgürlükler geçerliken demokrasiyi savunuyor olmak demokrat olmaya yetmez. Demokratlığın asgarisinin mihenk taşı, demokrasi yokken de demokratik hak ve özgürlükleri savunmaya devam etmek, demokrasiyi ortadan kaldıranlara karşı çıkmak, tek başına bile kalırsa – ki durum böyle değildir ve olmayacaktır da, çünkü faşizme karşı örgütlü mücadeleye devam etmektir. Hele faşizm tüm kurumları ve uygulamalarıyla özünde hiç bir değişikliğe ramaksızın hükmünü sürdürürken yarım yamalak seçim yapılacak diye, ortalığı gül pembe gösterip demokrasiye geçiş riyakarlığının kitleleri yanıltıcı demagogilerine alet olmak, demokrasiye karşı, hem de demokrat geçinerek işlenmiş en büyük suçtur.

Yasak savma kabilinden, demokrasinin kasabı Cunta'ya ilişmeyerek hükümeti ve Özal'ı hedef alan, yukarda sıraladığımız temel demokratik hak ve özgürlükleri es geçtiği için özü incir çekirdeğini doldurmayan sözde eleştirilerle demokrasi mücadelesi verdiklerini sananlar da sadece kendilerini oyalamış olurlar. Üstün körü, çoğu satır arası eleştirilerle demokrasiye geçilecek hiç bir yerde görülmemiştir. Şili'de olup bitenler Türkiye'nin demokratlarına ders olmalıdır. Şili'de demokrasiyenin yana olan pek çokları yıllar boyu seslerini çıkarmadıkları için cansiperâne mücadele verenleri bir başına bıraktıkları için, Pnochet kasabı hükmünü acımasızca yürütmeyi bilmiştir. Nihayet örgütlü mücadele semeresini vermeye başlayıp, bıçak kemiklerine dayanmış işçiler emekçiler yığın hareketlerine geçince, Şili'li demokratlarının da aklı başına gel-

CUNTA'NIN ÇİZDİĞİ ÇERÇEVEDE DEMOKRAT OLUNMAZ

Seçim sonuçlarının alınması, "TBMM"nin oluşmasıyla MGK'nin "hukuki" varlığının son bulması ve T.Özal hükümetinin K. Evren Cuntası'nın açık desteği ve gösterdiği her türlü kolaylıkla kurulması ardından, hemen, seçim öncesinde kapatılmış BTP'nin seçime sokulmayan DYP safalarında yeniden zuhur edişine tanık olundu. Geçen Mayısta MGK'nin izniyle yeni siyasi partiler kurulmaya başlandığında H.Cindoruk'un BTP'sine kitle halinde ve âlâyı vâlâ ile dolu eski politikacılar (AP'nin Demişliği) bu defa, belli bir takım yasakların kalkması üzerine, kitle halinde ve aynı âlâyı vâlâ ile DYP'ye doluştular.

Sanki arada hiç birşey olmamış gibi!

BTP karakuşu emirle kapatılmamış, Demirelgillerin elebaşları yaka paça Çanakkale'ye sürgün edilmemiş, il başkanlarından ilçe muhasiplerine kadar binlerce eski AP elamanı siyaset dışına atılmamış BTP yerine kurulan DYP'nin seçime katılma hakkı Cunta "anayasa"sı dahi çiğnenerekten gaspedilmemiş gibi. Sanki bütü, bunlar olmamış – yani sözkonusu zevatin siyasi hüviyetlerinin ve yurttaşlık haklarının teker teker ve toptan ırzına geçilip her biri teker teker hepsi bir arada kel muamelesine tâbi tutulmuşlar gibi şimdi yeniden, izzeti nefislerine hiç hâle gelmemişcesine "izzetü ikbal" ile siyasete atılıyorlar!

Vurdumduymazlığın böylesi hiç bir ülkede, hiç bir toplumda görülmemiştir denilse yeridir. Bizde ise, ne yazık ki, böylesine vurdumduymazlık, içinde "yürek yerine idare lâmbası" yanan göğüslerinde böylelerinin nişan diye taşıdıkları değişmez meşrepleridir. Kendilerine her "Git!" denildiğinde hiç tereddüdsüz gidiyor, "Gel!" denildiğinde geli-

yorlar. Ama bu arada, sanki çağrılmadan gelmişler gibi havalar takılmaktan da geri durmuyorlar. Denilebilir ki böylesi olanların yurttaşlık haklarını da, kişisel onurlarını da savunma tarzlarıdır. Kendilerine "Git!" denilmesine karşı tepkilerini "Gel!" denildiğinde gelmekle gösterirler. (Hatta böyle davranmakla, gönderilmiş olmanın İNTİKAMINI dahi aldıkları söylenebilir!)

Geçen yıl BTP'nin kuruluş macerasında da yaptıkları bundan farksızdı. O zaman da, 1980 Eylülündenberi olanlar, hem kendilerine hem de (tabii farklı anlam ve düzeyde) halka reva görülenler – bin kez yazdık, tekrara gerek yok – hiç olmamış gibi "milli irade"yi gasıplara teslim ettikleri noktadan itibaren yeniden temsil adına siyaset sahnesinde boy göstermişlerdi. 1980 Eylülünde palas pandiras gönderilmeyi ve ondan sonra faşistlerce devletin "yeniden düzenlenmesi" yolunda gerçekleştirilenleri ne denli gönül huzuruyla içlerine sindirmiş oldukları 1983 Nisanında yeniden isbatı vücut etmekte gösterdikleri acedelen belliydi. Ayrıca, nasıl şimdi MGK'nin "hukuki" varlığının ortadan kalkması ve birtakım Cunta "yasa"larının sona ermesini yeniden siyasete atılmalarının hukuki mesneti olarak görüyorlarsa, o zaman da hukuki varlığını hiç bir zaman tartışma konusu yapmadıkları faşist Cunta'nın icazetine, iznine, müsahasına sığınmışlardır. Parti kurucusu H. Cindoruk ardarda demeciler verip Cunta'yı teskin ediyor, "Evren Paşa"ya kuluk beyan ediyordu. Yollarının Cunta'nın ve "Evren Paşa"nın yolu olduğunu yemin billâh tekrarlıyordu. Bunu yaparken de kimi aldatmaya çalıştığı pek açık değildi. "Ben seninle sonra hesaplaşırım" düşüncesiyle Cun-

ta'yı mı aldatmak istiyordu? Yoksa, "Bunlar günün icabıdır. Merak etmeyin. Yarın dün dün, bugün bugündür!" deriz izlenimi yaratıp kamuoyunu mu? Ama siyaseti mürailikten prim ummaya indirgediği apaçık ortadaydı. Doğru Yol Partisi – kimi keskin "devrimci" çevrelerin en yeni teorisyenlerinin Türkiye'de toplumu ve devleti demokratikleştirme misyonuyla özdeşleştirdikleri burjuva muhalefetin önemli bir kesiminin bugünkü temsilcisi – işte bu ortamda sessizce kuruldu ve giderek bugünlere vardı. 6 Kasım'dan aşağı yukarı bir buçuk ay, "TBMM" Başkanlık Divanının oluşmasından 20 gün sonra da Demirelgillerin ikinci adamı, TC'nin en eski polis müdürlerinden ve uzun yıllar Dışişleri Bakanı, TBMM'den atılma Çanakkale sürgünü, Hans Dietrich Gencher'in kadim dostu – ve Avrupa'da yayımlanan Demokrat Türkiye gazetesinin "yeni" teorilerinin yıllanmış ilham kaynaklarından – İ.S. Çağlayangil, "Şimdi demokrasiye olduğuma inandım" diyerek aynı partiye kaydını yaptırdı!

Manzara tıpkı taş altında yaşayan soluk tenli çamur böceklerinin hâlini andırıyor. Taş kendi iradeleri dışında şu ya da bu nedenle yerinden kalkmaz ortalağa saçılıveriyorlar. Taş tekrar yerine oturunca pekâlâ onun altında ömür sürüyorlar. Taş bir daha kalkınca yine ortalığı istilâ ediyorlar. Kaderlerini belirleyen hep o taştır. Varlıkları ve yoklukları onunla kaimdir.

Ne ki bunlar hep, tümü aynı kefeye konulmadan ve değişen ölçülerde, HP, SODEP ve yeni kurulacağı söylenip duran "demokratik sol" parti kurucuları için de geçerlidir. (Cunta'nın eski ve yeni dönem suç ortaklarından MDP ve Anavatan partisi

bu yazının konusu değil.)

Yeni "Meclis'in "ana muhalefet partisi" HP'nin Cunta'nın şike partisi olduğunu baştan beri bilmeyen yok. Seçimde topladığı onca oy bile, zaten, onun şike parti olduğunun ve şike bir işleyle yola çıktığının ispatıdır. Cunta'nın 6 Kasım genel "seçim" oyununda yerini alıp CHP oylarını Cunta adına kanalize etme görevini HP pekâlâ yerine getirmiştir. Şike varlığının ve şike işlevinin gereği olarak kendine tanınan icazet sınırları içinde, CHP'li seçmenin kulağında alışılmış hoş sedalar bırakan sosyal demagojik çıkışların semeresini toplamıştır. HP elebaşlarının kimileri resmi görevleri icabı bu işe konulmuşlardır. Kimileri de Cunta işçi sınıfına, emekçi kitlelere, hayat pahalılığından beli bükülen orta tabakalara, aydınlara yaptığını bırakmazken, hukukun ve demokrasinin tüm ilkeleri, insan hakları, tüm demokratik hak ve özgürlükler ayaklar altında çiğnenirken "vatan kurtaran paşalar" a açık yada sessiz destek sağlayarak daha baştan faşizmin yardakçılığına soyunanlardır. Bunların, Cunta'nın kapattığı CHP'nin tabanı ile hiç bir gerçek alışverişleri yoktu ya da çoktan kalmamıştı. Tek dayanakları, Cunta icazeti dışında her türlü demokratik alternatiften eski-yeni, büyük-küçük, ünlü-çok ünlü liderleri tarafından yoksun bırakılan CHP'li seçmenin çaresizliği idi. O kadar ki, geçen Mayıs'ta yeni partilerin kurulmasına izin çıkmasıyla birlikte Cunta'nın memuru N.Calp'ın etrafına üşüşüp "milletle hizmet" için ortaya atılan bu siyaset heveslisi gürûhun yegane siyasi sermayesi SODEP'in seçime katılmasının engellenmesi oldu.

Bu bakımdan HP, parti olarak varlığını da, 6 Kasım seçiminden çıkan gayri meşru parlamentoda ana "muhalefet" partisi işlevini de doğrudan doğruya Cunta'ya, faşist generallerin siyasi hesaplarına, emri vakilerine borçludur. Aynı borcun altında

parlementoya giren HP'li "milletvekilleri" şimdi hiç utanmadan milletin vekilleri sıfatını ve halk adına konuşma hakkını kendilerine yakıştırabiliyorlar.

SODEP'in kurucuları, Cunta'nın açık askeri faşist diktatörlüğü olanca şiddetiyle sürerken ne yapıyorlardı? Kimi kendini ilme vermiş, kimi yurt içinde ya da dışında müteahhitlik işine dalmıştı. Kimileri de aydın itibarlarına gölge düşürmemek ya da adlarını unutturmamak için gazetelerde "demokrasiyi tanımlayan", ama generallerin diktasına asla karşı çıkmadan şekerrenk "muhafız" bir üslupla onlara akıl öğreten yazılar yayınlamayı seçmişti. Genel olarak hepsini (kurucu olarak resmen öne çıkanlar kadar perde arkasında kalanları da) bir araya getiren iki ortak vasıftan biri 12 Eylül faşist darbesini Türk ordusunun kaçınılmaz ve dolayısıyla gerekli, haklı, doğal bir operasyonu olarak görmekse, diğeri, 12 Eylül öncesi dönemde CHP-içi çatışma ve çevresinin karşısında yer almış olmaları. SODEP kurucuları ve yöneticileri, parti kurulmadan önce, demokrasiyi, işçi haklarını, demokratik hak ve özgürlükleri boğazlayan Cunta'nın varlığına ve yetki gaspına asla karşı çıkmadılar. Elbette bir çokları Cunta'nın her yaptığını yürekten onaylamadılar. Ama Cunta'nın yaptıklarını sanki "Cunta'ya rağmen" yapılan şeylermiş gibi Cunta'ya şikayetle yetinerek gönüllerini ferah tuttular. Türk ordusunun Atatürkçü generallerinin "demokratik" bilinç ve erdemlerine inançları zaman zaman sarsılsa bile, onlara karşı aktif muhalefete girişmek kendi Atatürkçü haysalalarının kabul etmeyeceği, etmediği bir şeydi. Onun için kendilerine yakıştırdıkları en "doğru", "gerçekçi" hattı izlediler: Cunta'nın "demokrasiye dönüş" vaadlerinin üstüne yatıp "fırtınanın geçmesi"ni beklediler. Partinin kuruluş aşamasında da haysiyet kır-

cı vetolara, seçime girme haklarının fütursuzca gaspedilmesine onca tevekkülle katlanmaları bundandı. Fırtına ortalığı tarumar ettikten sonra kendiliğinden duracak ve işte o zaman onlara gün doğacaktı!

Ama bu arada, fırtına ortalığı tarumar ederken, kendilerine ne olduğunun bilincine vardılar mı? Ne gezer! Cunta'nın beş generali, onların ardında ordu üst kademesinin karanlık mihrakları, "uzman müşavirler"den oluşan ve ilişkileri MİT'den iş âlemine, NATO koridorlarından CIA kulislerine uzanan karmaşık komisyonlar, vb.'nin kerameti kendinden menkûl emirleri, yasakları, tehditleri, direktifleri, plan ve takvimleri, izinleri, emri vakileri, vb. ile yönlendirip güdülmek, paçavra gibi her gün bir yeni umuttan ertesi gün bir başka hüsrana savrulmak, yurttaşlık statüsünden çıkarılıp teba derekesine konulmak hiç mi hiç güçlerine gitmedi. Ne de olsa generaller Türk ordusunun generalleriydi. Türk ordusunun da, işlediği her anayasa ve insanlık suçu, yaptığı her zorbalık ve zulüm, "olağanüstü koşullar icabı" ve "geçici" olduğu için ona bağışlanırdı.

Böylece SODEP de, gelecekteki işleyişinin tümünü değil ama bugünkü varlığını, Cunta'ya gösterdiği "anlayış" a karşılık ondan aldığı icazete medyunur. Ve en baştanberi bu icazet sınırları içinde kalmayı kabul ettiği için de siyasi parti olarak, halkın karşısına, generallerin 6 Kasım sonrası için tasarladıkları sivil faşizme alternatif olabilecek herhangi bir demokratik programla (mesela Şili ve Arjantin örneklerinde olduğu gibi) çıkmamıştır. Demirelgillerin DYP'si gibi SODEP'cilerin de bugünkü parlamenter kılıklı faşizm yerine neyi, nasıl koyacakları, rejimin demokratikleşmesi yolunda ne gibi girişimlerde bulunacakları, bu uğurda neleri göze almaya hazır oldukları hâlen de tam bir meçhuldür. Sade-

bir şey yoktur!

Üstelik birliği savunmamız ve birlik için devamlı yapıcı girişimlerde bulunmamız bizim başlıca güç kaynaklarımızdan birisidir, kendimize, ideolojik hattımıza, politikalarımıza, örgütümüze ve yoldaşlarımıza güvenimizin somut kanıtıdır. Doğru politikamızın ayrılmaz bir parçası olduğu için birliği savunmak her zaman bize güç kattı. Birlikçi olmanın "riskleri" yok muydu? Elbette vardı. Proletarya enternasyonalizminin Türkiye'de somut olarak görülüp yaygınlaşmasına, başlıca bizim yaptığımız ve inkar edilmez katkı, birlikçi politikamızla biraraya gelince, enternasyonalizmi yeterince özümsememiş kimilerinin aniden "gözle görülür" açıldı". Madem ki, sosyalist birlik kapsamı içindeki ötekiler de bizimle aynı türdendirler, madem ki onlarla birleşmek mümkündür, üstelik de onlar içinde "temsil imtiyazına" sahip olanı bulunuyorken oraya gidilmemesi için ne gibi mahzur vardı? Böyle muhakeme yürütenler ve gidenler olmuştu. Varsın olsun, biz pişman değiliz, birlikçi politikamızın bu tür fireler vermesini anlayışla karşılıyoruz ve e-ninde sonunda gürül gürül akan tek bir nehir içinde yeniden buluşacağımıza inanıyoruz.

Ama birlikçi olmayanlar, birlik meselesini uzun süre yok sayanlar, birlikçi çabaları akamete uğratmaya çalışanlar, birliğin önüne çıkartılan engelleri gidermek için yaptığımız eleştirileri bizimle zıtlamak için vesile edenler, kendi örgütleri içinde körukledikleri rekabetçi davranışlarla, bize karşı dostça olmayan şartlandırmalara başvurdular. Böylece tepkicilik üzerine oluşturulan şartlandırmalarla, bir kısım menmuniyetsizlikleri muhafaza etmek belki bir süre için mümkün olabilir. Ama bunun bedeli, birleşmeleri kaçınılmaz olanların birarada, yoldaşça çalışabilmelerinin asgari şartı olan güven duygusunun böylesine tarumar edilmesine değer miydi?

Biz proletarya hareketinin birliğini savunduğumuz ve bunun da yolunun birleşmekten geçtiğini önerdiğimiz ilk gün tek başımızaydık.

Bu gün bölünmüşlüğü kabul etmeyen, birliği savunmayan hemen hemen kalmadı. Ancak en güçlü ve en kolay birliğin, marksist-leninist çerçeve içinde kalan tüm örgütlerin ve kişilerin birleşmeleri yolundan sağlanabileceğini kavrayamayanlar, bu yolu tıkamak isteyenler hala daha var. Ama nasıl bugünkü noktaya geldikse, bu olumsuzluğun da aşılıp, birleşmeler yolunun önündeki tıkanıklıkların giderileceğine inanıyoruz. Yeter ki bugün örgütlerin tümünde ağır basan entelijentsiya, proletaryanın SON TAHLİLDE belirleyici olan "yeter artık, birleşeceksiniz birleşin!" diye ayağa kalkmasını beklemesin, kendisini entelijentsiya yapan ÖZÜN, dünyanın değiştirilmesinde üzerine düşeni yerine getirmek olduğunu kavrasın ve dünyayı değiştirecek manivelanın da, proleteriyayı kitleleriyle mücadele alanına sevk edebilecek BİRLEŞİK bir işçi sınıfı partisi olabileceğini görsün!

Biz bundan hiç de umutsuz değiliz. Birlik meselesinin bu güne kadar aldığı yol yeterli değil kuşkusuz. Ama gidişin önüne geçilmediği de açık. Çünkü bu da bir KANUNİYET. İşçi sınıfının birliği ilkesi adım adım hükmünü yürütüyor. İşte bu noktada esas olan, bu kanuniyetin kavranması ve bu kanuniyet içinde herkesin üzerine düşeni yerine getirmesidir. Zaten esas sorun dünyayı değiştirmekse, o da buna amirdir. Biz birliği en acısız ve en az hasarla sağlayacak olan, tüm komünistlerin tek bir çatı altında birleşmelerini istiyoruz. Çünkü bizim için "ESAS SORUN DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEKTİR!" Vakit kaybetmeden Türkiye'nin dünyasını değiştirmek istiyoruz. Ve "esas sorunu dünyayı değiştirmek" olan herkesi görev başına çağırıyoruz.

CUNTA'NIN ÇİZDİĞİ ÇERÇEVEDE DEMOKRAT OLUNMAZ

(7. sayfadan devam)

ile yüz yüzeler. Onları ve onların yolunda gitmeyi seçenleri – ki bunlara Cunta'nın şike partisi HP'nin seçmen tabanından ilk fırsatta kayacak büyük kesimi de katmak gerekir – DYP ve benzerlerinden ayıran da budur. Onlar için generallerin "anayasa'sı" ve diğer "yasa"larını yan ceplerinde görüyorlar elbette denilemez. Aralarında K.Evren'in temizlediği tencerede tekelci burjuvazinin aşını pişirmek isteyenler de vardır ama istemeyenlerin sayısı herhalde daha çoktur. Düşünce, basın, örgütlenme özgürlükleri, grev hakkı, vb. gibi demokratik hak ve özgürlükler konusunda ciddi ve samimi talepleri vardır.

Ama bugüne kadar tuttıkları yol bütün bunlarla bağdaşır ciddiyette değildir. Bütün bunları mevcut somut koşullarda hayata geçirmeye yönelik, hedefleri belirli, yöntemleri saptanmış, dahası göze alınmış net ve somut bir programları, eylem önerileri olmamıştır ve hâlen de yok. Çünkü bu ciddi ve samimi taleplerinin tümünü bu uğurda mücadelede girmeden, diktatörlüğe karşı çıkmadan, yani demokrat olmanın asgari şartını yerine getirmeden elde etme sevdasındalar. Esas yöntemleri ve politika anlayışları Cuntaların yetki gaspını olağan sayma, verilene yetinme, yandan dolanma, güç dengelerini kollayarak tırmanma: emrivakiler karşısında eğilip, kırılmadan yeniden doğrulamak için fırsat gözleme. Ve, tabii, en önemlisi: en üst kademe iktidar mihraklarının –ordu, büyük sermaye, emperyalizm– koydukları tabulara kölece riayet. Bu tabulara karşı çıkmadan, kitlelere yaslanmadan ve onların aktif desteğini kazanmadan demokrasi mücadelesi verilemeyeceğini kavramamak. Demokrasi önce tabana, işçilere, çalışan insanla-

(Devamı 15. sayfada)

nasyonalizmine yürekten bağlılık ve bu bağlılığın gereklerini yerine getirmektir. Sadece temsil edilmek yetseydi Carillo'dan Berlinguer'e kadar pek çok kimseyi gerçek birer enternasyonalist kabul etmemiz gerekirdi. Tarihsel bazı özgüllüklerden kaynaklanan ve komünist hareketin bölünmüşlüğü gerçeğinde bir aykırılık teşkil eden şimdiki tesadüfi durum geçicidir, birliğin sancıları ağırlaştıkça bu tesadüfi durumun sonu gelecek, Türkiye proletaryasının siyasi hareketini ancak onun birleşik partisinin bihakkın yerine getirebileceği gerçeği gündeme gelecektir.

Meselenin özü budur. Ama sosyalist sistemin, en çok da Sovyetler Birliği'nin büyük başarı gösteren gelişme çizgisinden ve SBKP'nin dünya devrimci sürecine getirmiş olduğu büyük katkılar sonucu kardeş partiler platformunda kazandığı haklı saygılıktan gözleri kamaşan kimileri, proletarya enternasyonalizminin özünü özümsemeye vakit bulamadan "kim ki temsil edilmektedir parti de odur" illüzyonuna kapılmış ve çareyi bireysel olarak iltihakta bulmuşlardır. Biçime takılmak yüzünden meselenin özünü kavrayamayan böyleleri, bu davranışlarıyla esas sorun olan dünyayı değiştirmeyi de bir kenara bırakarak sadece mekanlarını değiştirmiş olmaktadır. Çünkü bireysel katılmalar birlik meselesini çözmediği gibi – çünkü böyleleri, toplam marksist-leninistlere kıyasla son derece cüzdirdir ve cüzi kalmaya da devam edeceklerdir – birliğin tarafları arasındaki ilişkileri gerginleştirerek ve katılan tarafın böylesinden umutlanıp birlikçi girişimlere soğuk davranması sonucunu getirerek, birleşme meselesini daha da ağırlaştırmaktadır. Çareyi bu tür katılmalarda bekleyen bir başka tehlike de, bir süre sonra katıldığı yerin de dışına – hem de komünizmden sapıp giderek – düşmektir. Çünkü proletarya enternasyonalizminin özünü yete-

rince kavrayamadan parti değiştiren böyleleri, yeni girdikleri partide işlerin hiç de iyi gitmediğini gördüklerinde, böylesi bir partinin nasıl olup da temsil edildiği noktasını da kavrayamamaktadırlar ve esas günahın böylesi bir partiyi aralarına kabul edenlerde olduğu gerekçesiyle, nasıl romantik duygularla gelmişlerse şimdi onun karşıtı duygularla proletarya enternasyonalizminden uzaklaşmaktadırlar. Bu dediğimiz son dönemlerde hiç de az olmayan ibret verici örnekleri, içinden geçilmekte olunan şu çetin mücadele şartlarında, değerini yeni keşfettikleri proletarya enternasyonalizmiyle tanışır tanışmaz gözleri kamaştığı için özü görmeden biçime yönelme istidadında olabilecekleri uyarılmalı, onlara ders olmalıdır.

DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN BİRLİK

Adettendir, birlik üzerine ne zaman yazsak, ya da somut girişimlerde bulunsak bunların ardındaki "niyet" aranır, çeşitli yorumlar yapılır. Oysa ne yazmışsak, ne yapmışsak en anlaşılır ve açık tavrı benimsemişizdir.

Ne ki bölünmüşlüğü üstesinden ancak birleşmeyle gelinebileceği gerçeğini kabul etmeyenlerin rekabetçi gözlükleri onları, başkalarını da kendileri gibi görmeye şartlandırmıştır. Şimdi bu yazımız üzerine kimileri bu yazıyı bir zayıflık belirtisi olarak yorumlamaya çalışabilirler. Çünkü bu gibilerine göre birlikten yana olmak, birlik için çalışmak zayıflık belirtisidir, güçlü olanın birliğe ihtiyacı yoktur!

Evet burada açık açık "itiraf" ediyoruz: Biz "zayıfız", çünkü Türkiye'deki tüm komünistleri tek bir çatı altında toplamış değiliz. Ve siyasi hareketin birliği sağlanmadığı sürece de, ne bizim "zayıflıktan" kurtulmamız mümkün olabilecektir, ne de bizim dışımızdakilerin... Zaten güttüğümüz birlik politikasının da sebebi, bölünmüşlüğü-

yol açtığı zaafı gidermek, birleşerek daha GÜÇLÜ bir örgüt oluşturmak değil midir?

Burada hemen altını çizelim ki biz "zayıfsak" sadece bir tanesinden, proletaryanın gelecekteki BİRLEŞİK partisinden daha "zayıfız". Yoksa tek tek ele alındığında kendimize güvenimiz sonsuzdur. Cunta'ya karşı mücadelenin en basit gereklerine dahi yanaşmayan tutumlar, kimilerinin kendinden menkul güçlülük iddialarının gerçek dışılığına ibret verici bir şekilde kanıtlamıştır. Buna karşılık, özellikle 12 Eylül darbesi sonrasında gelişim çizgisi, gerçekte kimin, kof değil sağlam bir güce sahip olduğunu göstermiştir. Legal-illegal çalışma birlikteliğini en optimal oranda gerçekleştirmek, partiyi faşizm tında illegaliteye hasarsız ve kesintisiz geçirmek, en elverişsiz ortamda konsolide etmek, geliştirmek, faal ve diri tutmak, proletarya içinde daha kökleşmek, hazmedilmiş bir ideolojinin ışık tuttuğu doğru politikalar izlemek, başlangıçta kulak ardı edilen mücadele tarz ve hedeflerimizin giderek sol hareket içinde hızla yaygınlaştığını görmek, bütün bunlar örgütümüze daha da güç katan, yoldaşlarımızın göğsünü kabartan, onların mücadele azmini daha da bileyen başarılarıdır. Ama biz hiç bir zaman başarılarımızla yetinmedik, onlarla övünüp, rahatlamadık. Çünkü sorunumuz dünyayı, öncelikle Türkiye'nin dünyasını değiştirmek. hem de bunu mümkünse bu gü yapmak. İşte bu noktada her zaman "zayıflığımızın" bilincinde olduk, her zaman birliği savunduk, birlik için çaba gösterdik, birlikçi olmayan, birliğe ters düşen eğilim ve tutumları, onlarla rekabet etmek için değil, birliğin yolunu açmak, birliğin önündeki engelleri temizlemek için yaptık. Proletaryanın siyasi hareketinin birliğini herşeyin üzerinde tuttuk, çünkü sorun dünyayı değiştirmekse, sorunu dünyayı değiştirmek olanları biraraya getirmekten daha anlaşılır

ce, "gözlerimin içine bakın ne demek istediğimizi anlarsınız" kabilinden, kuruluşundanberi kimi aydın çevrelerden SODEP hareketine bağlanan ve daha da bağlanmak istenen umutlarla hiç mütenasip olmayan, ürkek, neydiği belirsiz, soyut ve gidecek yine tıpkı BTP-DYP tarzı mürailik kokan bir "tavır" söz konusudur.

Buna karşı Cunta'nın icazetine saygı, dolayısıyla "yetki"lerini kabullenme tutumu SODEP'cilerin yüreklerini de, ufuklarını da öylesine bağlamıştır ki, parti, genel başkanını bile kendi belirleme hakkını kullanamayınca en ufak bir direnme göstermiş, Cunta'nın yetkilerinin bir bölümünü – tam gönlünde yatan olmasa bile – varlığında beğenmediği Özal iktidarına devretmesini, yani Cunta'nın tesbit ettiği, uygun gördüğü ve geleceğini kendi adına teminat altına aldığı "demokrasiye dönüş taktimi"nin işlemlerini beklemiştir. Bu bakımdan meselâ E.İnönü'nün seçimden sonra tekrar SODEP genel başkanlığına getirilmesi bile aslında Cunta'ya – işlediği onca suça rağmen – hiç bir şey kaybettirmemiş, hatta çok şey kazandırmıştır. Cunta "sözünde durmuş", getirilen yasaların ve kısıtlamaların "geçici" niteliği doğrulanmış, "demokrasiye geçiş" süreci kazasız belası başlatılmıştır! Yarattığı imaj şimdi budur.

Böylesi olgular Anavatan Partisinin "Cunta'ya rağmen" seçim kazanması olgusuna eklenince 6 Kasım seçiminin meşruiyeti konusunda Avrupa Konseyinde bile iki ay öncesine ters, tereddüt havalı esmeye başlamıştır. Böylece "istim arkadan gelisin" misali, 6 Kasım'ın da, parlamentonun da meşruiyeti pekâlâ geriden gelebilmektedir ve Türkiye'de demokrasi adına bol lâf üreten bir çok çevre, kesim ve kişiler arasında SODEP'çiler de buna var güçleriyle katkıda bulunmaktadırlar.

Nitekim ne zamandır (6 Ka-

sım seçimine katılmayacakları anlaşıldığındanberi) tüm SODEP'cilerin gözü gelecek mahalli seçimlerden başka bir şey görmüyor. Mahalli seçimlere Anavatan, HP ve MDP'den başkalarının katılması anayasaya aykırı olur muydu olmaz mıydı? Böylesi demokrasiyle bağdaşır mıydı bağdaşmaz mıydı? Seçimden altı ay önce kongre yapmış olmak şart mıydı değil miydi? Bu tartışmada Özal ve Anavatan Partisinin başına yağan şimşeklerin ardından 5 Ocak Eyren-Özal mü-lâkatı Cuntabaşı ve Cuntası'nın demokrasiye bağlılık ve sözünün tutarlılığının (!) bir "kanıtı" olmadı mı? 5 Ocak sabahı kongre yapma şartını Özal'a kanundan Cunta çıkartmış görünürken, aynı günün akşamı parlamentoda seçim tarihinin 25 Mart olarak (yani çok erken) saptanmasıyla oyunda "hain" rolüne çıkan yine Özal ve partisi oluyordu: Cunta'nın verdiği Anavatan Partisi bir yolunu bulup geri almaya kalkmıştı.

Oysa Evren Cuntası'nın "ardında" bıraktığı Sendikalar Kanunu, Basın Kanunu, Sıkıyönetim Kanunu, YÖK, Siyasi Partiler ve Seçim Kanunları, Dernekler Kanunu, vb., hâlen yürürlüğünü koruyan sıkıyönetim bildirimleri ve, tabii, generallerin anayasası ve en son çıkarttıkları Cunta'nın üç yıllık icraatını eleştirmeyi yasaklayan kanun gibi tüm "yasalar" olduğu gibi duruyor. Bunlar ve daha nicelerinin geleceği hakkında SODEP'cilerin ne düşündükleri ve ne yapmayı tasarladıkları – çok istenirse – belki sezilebiliyor ama kesin ve somut olarak bilinmiyor. Çünkü Cunta'nın "Türk demokrasisi"ne armağanı bu yasal çerçeve hakkında partinin kitlelere açık, belirli ve net bir tutumu, önerileri, talepleri mevcut değil. Bunların hangileri –ve her biri ne kadar– "demokrasiye geçişe geçiş" in olağanüstü koşulları gereği "geçici" düzenlemeleridir, hangileri – ve her biri ne kadar – generallerin demokrasininin olmazsa olmaz KA-

LICI mesnetleridir? SODEP kurucuları ve yöneticileri bu konuda açık bir görüş ortaya koymaktan şimdilik özenle kaçınıyorlar. Ve sadece "demokrasiye geçişe geçiş" in gereği olarak kabullendikleri varsayılabilecek düzenlemelerin de işçi sınıfına, tüm emekçilere, demokrasi ve barış güçlerine bu süre boyunca DAHA NELERE mal olacağını hesabıyla hiç ilgilenir görünmüyorlar.

Onları ilgilendiren, varsa, yoksa, mahalli seçimlerdir. Çünkü Cunta'nın armağanı yasal çerçeve, demokrasi düşmanı emri vakillerle oluşturulan gayri meşru parlamento ile birlikte, onların gözünde de kendileri ile HP ve yeni Ecevit'ci parti arasındaki mahalli seçimlere ve sonrasına yönelik ben-sen kavgasının "meşruiyet" zeminidir.

Kurulma çalışmaları hâlen süren yeni "demokratik sol" partiye gelince. Ecevit ve çevresi tüm açık askeri faşist diktatörlük dönemi boyunca sürdürdükleri ataleti, demokrasi mücadelesi kaçaklığını (geçen yılın Nisanından sonra yeni bir parti kurmaya yanaşmamak dahil) tek bir gerekçeye, "olağanüstü durum koşulları"nın başka türlü davranmaya elverişli olmadığını dayandırdıkları. Böylesi bir gerekçe, aslında özürü kabahatından büyüklere özgü, eşi az bulunur bir safсата idi. Ecevit takımı ve Ecevitin kendisi – Türkiye'nin en eski partisinden lideri, faşistlerin dağıttıkları meşru parlamentoda ana muhalefet partisinden başı, eski başbakan – 12 Eylül yetki gaspına ve gaspedilen yetkiyle işlenen onca suça karşı yaptığı gibi mücadeleyle bir gün olsun yanaşmadığı gibi, bir de üstelik, ataletine ve mücadele kaçaklığına dostlar alışverişte görsün kabilinden "kahramanlık" kılıfı geçirmeyi marifet sandılar. Cunta'nın siyasi parti kurulmasına izin vermesiyle ortaya çıkan durumda Demirelgillerin ve SO-DEP'cilerin, Refah Partisini kurran MSP'lilerin yaptığı eğer ge-

nerallerin emri vakilerine boyun eğmek ve faşizmle uzlaşmak idiyse —ki elbette öyleydi— ECEVİT'ciler bunun yerine ne yaptılar? Mağdur ve mazlum pozlarda kollarını kavuşturup Cunta'nın tüm emirlerine uydu-lar. Kendi koyduğu icazet sınırları dışında kimsenin bir şey yapmasına Cunta'nın tahammülü yoktu. Onlar da hiç bir şey yapmadılar. Yani Cunta'nın istediğini yaptılar!

Oysa bırakınız solculuğu ya da sosyal demokrat olmayı, düz demokrat olmanın bile asgari şartı her durum ve koşulda ve legal-illegal her fırsatı değerlendirip gereken yöntemi kullanarak faşizme karşı aktif mücadeleye katılmaktır. Tarih ve günümüzde başka ülkelerin demokrasi güçlerinin pratiği bunun sayısız örnekleriyle doludur.

Ecevit'in iki koğuşturmaya uğrayıp birkaç ay hapis yatması, bir zamanlar demokrasiye "bağlılık ve sadakati"ne toz kondurmadığı Türk ordusunun yönetiminde "koşullar"ın demokrasiyi savunmak için hiç bir şey yapmaya elvermediğine kendisini iknaya yetti (ama, nedense, yurtdışına çıkmasına izin verilen seyahatlerinde uluslararası forumlarda aynı Türk ordusunun savunuculuğunu yüklenmesine engel olmadı!) Açık askeri faşist rejim yine askeri kontrol altında parlamenter kılıklı sivil faşizme dönüştürülene kadar Ecevit de, Ecevitçiler de Cunta koşullarıyla uzlaşarak siyasi faaliyette bulunmaktansa, Cunta koşullarıyla uzlaşmadan siyasi faaliyette bulunmayı değil, HİÇ BİR FAALİYETTE BULUNMAMAYI tercih ettiler.

Sonra ne oldu? Açık askeri faşist rejimin legal siyasi faaliyet için dayattığı genel "yasal çerçeveye", öze değgin olmayan birkaç ayrıntı dışında, bugün de olduğu gibi yürürlükte. Bu bakımdan şimdi Ecevit'ci "demokratik sol"cuların yeni girişimi, Cunta'nın 6 Kasımdan sonra siyasi faaliyete tanıdığı icazet sınırlarını, 6 Kasım öncesindeki icazet sınırlarına tercih etmelerinden başka bir şey değildir. O zaman Cunta'ya rağmen hiç bir şey yapmamışlardı. Şimdi hiç bir şeyi Cunta'ya rağmen yapmıyorlar!

Cunta'nın 6 Kasım öncesi kurulan partilere derece derece tanıdığı icazeti aşarak demokrasi mücadelesine katılma yolunda hiç, ama hiç bir girişimi olmayan "demokratik sol"cular şimdiki dönemin icazet sınırlarını aşacaklar mı? Bunun için ne gibi girişimleri olacak? O sınırları aşabileceklerini ya da aşmaya niyetli olduklarını kitlelere nasıl anlatacaklar?

Bunların hiç biri belli değil. Belli olmadığı için de aslında sözkonusu girişimin sahipleri diğer partilerle aynı "meşruiyet" zeminini paylaşıyorlar. "Tabandan örgütlenme", "işçi sınıfı içinde kök salma", vb. gibi büyük lâflar altında tam bir şarkkâri kurnazlığı saklıyor, kendi iradeleri dışında gelişmeleri izleyip olayların peşinde sürüklenerek "durumun icabı"na bakıyorlar.

Bütün bunlar demek değil ki Türkiye'de son gelişmeler, özellikle 6 Kasım seçiminde Cunta'nın seçmenden yediği şamardan sonra, hiç birşey değişmemiştir. Açık askeri faşist rejimden parlamenter kılıklı sivil faşist yönetime geçiş süreci aynı zamanda faşizmin toplumda tecridi sürecidir ve beraberinde faşizmin kitleler gözünde büsbütün teşhiri için, demokrasi uğruna mücadele için yeni imkânlar da getirmiştir. Bu imkânların bugünkü durumda alanı giderek büyüyecektir de. 6 Kasım seçimine sokturulmayan burjuva partilerin 25 Mart mahalli seçimine girebilmeleri de bunun bir işaretidir. 5 Kasım ile 7 Kasım arasında rejimin niteliği ve karakteri bakımından bir fark yoktur ama, rejimin işleyiş koşulları değişmiştir.

Burda vurgulamak istediğimiz şudur: Faşist Cunta'nın tec-

rit çemberinin daralmasında, sivil faşist rejime geçiş sürecinde Cunta'nın tasarladıklarından da öte boyutlara varabilecek yeni koşulların belirlenmesinde eski burjuva partilerin ve yerlerine kurulan ya da kurulmak istenen yenilerinin hiç bir kayda değer DEMOKRATİK katkısı olmamıştır.

Olmuştur diyen varsa beri gelsin!

Cunta üç yıldan fazla süren icraatı boyunca ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel her alanda izlediği politikalarla ve devlet terörü estirerek kitlelere saldırdı. Kitlelere yöneltilen saldırının SÜRRESİNİN koşullarını ve kurumlarını da hazırladı, yürürlüğe koydu. Bu doğrultuda oluşturduğu "demokrasiye geçiş çış" takvimini işletti ve bir noktada, 6 Kasım "seçim"inde kendi evindeki hesaplardan birinin çarşıya uymadığını gördü. Onun için şimdi, hedefinden şaşmadan, amacına ulaşmak — tekelci burjuvazinin en gözü kara unsurlarının emekçi kitlelere ve faşizmden çıkarı olmayan tüm toplum kesimlerine saldırısını sürdürmek — için önündeki manevra alanını genişletiyor. Burjuva muhalefet partileri ve hareketleri de bu alanda yerlerini alıyorlar. Nasıl alıyorlar? Sanki o yerleri fethetmişler gibi pozlar takınmalarına bakmayın siz. Öyle olması için gereken hiç birşeyi yapmamışlardır. Sadece kendilerine verilenle yetinmişler ve onun karşılığında da, faşizmi, saldırısı altında kitleleri — kendi seçmen kitleleri dahil — yalnız ve çaresiz, hepten alternatifsiz bırakmışlardır. O kadar ki, kitleler 6 Kasımda Cunta'ya duydukları tepkiden ötürü, denize düşen yılanı sarılır kabilinden, yine de Cunta'nın partilerinden birine yönelmekten başka çare görememişlerdir. Dolayısıyla 6 Kasım seçiminden Cunta'nın suç ortağı, işçi ve halk düşmanı, IMF yaratığı ve Reagan'ın adamı Özal ile onun partisinin hükümet olarak çıkması hiç de

maktadırlar. Neden? Çünkü marksist bir devrimci için "esas sorunun dünyayı değiştirmek" olduğunu kavramamışlar, böyle-si bir davranışı hazmedememişlerdir de ondan.

Kimileri mevcutlardan birinin esas akım olduğunu, bu partinin zamanla güçleneceğini ve diğerlerini saf dışı bırakarak, geçmişte ötekiler içinde yeralan komünistleri kendi bünyesine toplayıp birliği gerçekleştireceğini öngörebilir. Ama dünyayı değiştirebilmenin ön şartı DÜNYAYI TANIMAKTIR. Şimdiye değin olup bitenler bu tür düşünenlerin "dünyayı tanımadıklarını" açıkça ispat etmektedir. "Esas akım benim ötekiler bana katılmalıdır" tutumlarını sosyal pratik iflas ettirmiştir. Başka çilerin üyelerini ithal ederek güç kazanma ve ötekileri eritme politikası da tutmamıştır. Böylesi yollara itibar edenler başkalarından daha beter kayıplara uğramaktan kurtulmamışlardır. Geçmişin deneyi geleceğe ışık tutmaktadır. Türkiye'nin dünyası değiştirilecek ise onu değiştirmeyi "esas sorun" olarak benimserlerin tezelden BİRLEŞMELERİ şarttır.

Hem komünistlerin tek bir çatı altında biraraya gelmelerinin yararına inanıp, hem de bu işi olurluna bırakmak, dünyayı değiştirmek sorumluluğuyla asla bağdaşmaz. Bağdaşmaz çünkü dünyayı değiştirmek önümüze çıkan her özgül sorunu çözmek için çaba sarfetmektir. Yani komünizmin bu noktasında, hangi muhteva içinde olursa olsun, birlik meselesinde fiilen tavır almak bu tavrın yankılanması ve etkinlik kazanması için uğraş vermek, "benim için esas sorun dünyayı değiştirmektir" diyen, bunu inanarak ve içtenlikle diyebilen her kişinin görevidir.

İş oluruna bırakmak dünyayı değiştirmek sorumluluğuyla bağdaşmadığı gibi ona ters düşer. Çünkü iş oluruna bırakıldı mıydı, Türkiye'nin dünyasını değiştirecek birleşik gücün oluşturulması da oluruna bırakılmış o-

lur. Bunun da doğal sonucu, birleşik gücün ikinci plana atılması, içinde yer alınan partinin bekasının her şeyin önüne geçirilmesi olur. Dolayısıyla dünyayı değiştirmek esas sorun olmaktan çıkar. Bunun yerini birleşik partiyle kıyaslandığında dünyayı değiştirmekte çok daha az fonksiyonu olan tekil partinin korunması alır. Böylece dünyayı değiştirmek gibi devrimci bir konumdan yola çıkılmışken, mevcut "küçük dünya'nın" korunması gibi MUHAFAZAKAR bir konuma düşülmüş olunur.

HEM BİRLİK HEM GÜÇLENMEK

Bu dediklerimizden, içinde yer alınan partiyi güçlendirmek politikasıyla, partileri birleştirmek çabalarının yekdiğeriyle uzlaşmayacağı anlamı çıkmaz. Tersine bu iki davranış birbirini tamamlar. Yeter ki, neyin önem sırasında önceliğe sahip olduğunu bilelim, hangisinin hangisine tabi kılınacağını kavrayalım.

Madem ki birleşme Türkiye'nin dünyasının evriminde daha köklü imkanlar bahşetmektedir, esas sorunu dünyayı değiştirmek olan bir kimse için, bir komünist aydın için asıl hedef birleşik bir partidir. O her hal ve şart altında bunun gereğini yerine getirir, tüm çabasını yaratıcı bir şekilde seferber eder. Ama o aynı zamanda içinde yer aldığı partiyi, dünyayı değiştirecek esas güç olan proletaryaya daha da köklü ve yaygın bir şekilde maletmenin yoluna bakar. Onun birlikçi politikası bu uğraşında ona hantikap olmaz, tam tersine sınıf yapısı icabı birlikçi olan proleterlerin saygınlığını kazanmasını sağlar. Kaldı ki tek tek partiler ne kadar güçlü ve örgütlü olurlarsa, birleşik partilerin de yaygınlığı ve etkinliği EN AZ o ölçüde fazla olur.

Bu konudaki tutumun nasıl olması gerektiğine, bir başka probleme yaklaşım tarzımızla somut örnek getirebiliriz. Nasıl proletaryanın stratejik hedefi

halk demokratik devrimiyse ve taktik hedef olan faşizmin devrilmesi bu stratejik hedefe tabi kılınıyorsa, bu iki hedef için uğraş vermek nasıl yekdiğeri dışlamıyor aksine her iki mücadeleyi geliştirip güçlendiriyor, her iki hedefin yaklaşması sonucunu doğuruyorsa, benzeri şekilde, bir yandan birleşik bir partiyi, proletaryanın örgütlenmesinin yetkinleştirilmesinde esas hedef alıp, öte yandan içinde bulunulan mevcut örgütü proletarya içinde köklendirip yığınsallaştırmak, hem dünyayı değiştirecek bir birleşik örgütün oluşmasını çabuklaştırıp yakınlaştırır, hem de dünyayı değiştirecek toplumsal motor gücünün, proletaryanın daha yığınsal boyutlarda kazanılması sonucunu verir.

ENTERNASYONALİZM VE BİRLİK

Proleteryanın birliği meselesine dünyayı değiştirmek açısından bakmak yerine pragmatik amaçla yaklaşan bazılarının düşüğü bir yanlıgı vardır ki, bu proletarya enternasyonalizminin özünü hakkıyla kavramaktan ileri gelmektedir. Bir önceki sayımızda yer alan "Güçbirliğinin Sosyal Şartları" başlıklı yazıda da altını çizdiğimiz gibi bir siyasi hareketin marksist-leninistliğinin ideolojik kıstası onun proletarya enternasyonalizmi karşısındaki somut konumudur. Burada esas olan bu somutluğun özüdür, yoksa biçimi değil. Bugün Türkiye'de proletaryanın siyasi hareketi içinde yer alan partilerden birisi dünya komünist ve işçi partileri platformunda temsil ediliyorsa, bu sadece Türkiye'nin tarihsel özgüllüğünün ürünü olan bir TESADÜFTÜR. Bu durum, böylesi konumu olana — veya olanlara, olabileceklere — ne diğerleri arasında bir imtiyaz sağlar, ne de proletaryanın siyasi birliği meselesini gündem dışı hale getirir. Çünkü birlik meselesinde esas olan temsil edilmek değil, proletarya enter-

bir süreç boyunca BİRLEŞME-
LERİYLE ortaya çıkmıştır. Ta-
bii partinin oluşmasında böylesi
tek yol değildir. İşçi hareketi-
nin tarihi önceliği olan ülkelerin
deneylerinin, daha arkadan ge-
lene bıraktığı miras, partinin
oluşturulmasında daha elverişli
imkanlar yaratmıştır.

Bugün Türkiye'de proleterya-
nın siyasi hareketinin birlikten
yoksun olduğunu kabul etme-
yen, hayatın ve gerçeklerin de
dayatmasıyla, istisnasız kalma-
mıştır. Bu noktaya gelinmesi,
geçmişteki inkarcılıklarla ve
kendini dışındakileri yok sayma
tutumlarıyla kıyaslandığında
kuşkusuz ileri bir adımdır. Ama
asıl sorun, birliğe nasıl ulaşılaca-
ğı sorunu hala daha boşluktur.
Çünkü daha da esas sorunun
dünyayı değiştirmek olduğu u-
nutulmaktadır.

Türkiye'de komünist hareket
bölünmüş durumdadır ama bu
durum bilerek yahut bilmeye-
rek yapılan bölmeler, bölünme-
ler, ayrılmalar sonucu oluşmuş
değildir. Zaten bölünmeler, söz-
gelimi Büyük Ekim Devrimi son-
rasında işçi hareketinde komü-
nistlerle sosyal demokratların
ayrışmalarından olduğu gibi ge-
nellikle birbiriyle bağdaşması
mümkün olmayan idolojik ve
politik farklılaşmanın tezahürle-
ridirler. Oysa hangi tarihsel ve
toplumsal şartlar altında öyle
olduğu bir kenara, bugün Tür-
kiye'de var olan durum katego-
rik olarak az önce değindiğimiz,
proleteryanın siyasi hareketinin
oluşumunun başlangıç aşama-
sıyla büyük benzerlikler göster-
mektedir. Birbirlerinden bağmı-
sız olarak, hemen aynı zaman-
larda siyaset sahnesinde, ilk de-
fa veya yeniden yer almış parti-
ler vardır. Bunlar değişik çevre-
lerden kaynaklanmışlardır. Ka-
tegorik olarak aynı ideoloji için-
de yer almaktadırlar. Ve yönlendirilmelerinde entelijentsiyanın
payı önemli yer tutmaktadır.
Bu şartlarda proleteryanın siya-
setini tek bir parti çatısı altın-
da kanalize edebilmesinin GE-

LENEKSEL VE DOĞAL yolu
bu partilerin birleşmeleridir.

Sırası geldikçe hep tekrarlar-
ız, proleteryanın siyasi hareketi-
nin birliği, her türlü subjektivi-
teden bağımsız, onun sınıf birli-
ğinin objektif bir gereğidir. Bu
maddi toplumsal ilke, önünde
sonunda tüm subjektif olumsuz-
lukları siler geçer ve proleterya-
nın siyasi hareketinin birliği
mutlaka sağlanır. Ama böyle ol-
ması kaçınılmaz sonuca kendili-
ğinden varılacağı anlamına gel-
mez. Orta yerde aşılması gereki-
li ve mümkün subjektif olumsuz-
luklar varsa, dünyayı değiştiri-
mekle yükümlü olan hem prole-
taryaya, hem de entelijentsiya-
ya, ama BİLHASSA sonucusu-
na büyük sorumluluk ve görev
düşüyor demektir.

Proleterya, toplumsal konu-
mu icabı devrimcidir ve günü-
müzde insanlığın gelişiminin yi-
ne KONUMU İCABI motor gü-
cüdür. Yani başlangıçta prole-
taryayı harekete geçiren esas motif
dünyayı değiştirmek değildir. O
hareket edince dünya da ileri
doğru değişmiş olur. Proleterya
esas olarak kendisini sömürden
kurtarmak, sömürsüz ve gide-
rek sınıfsız bir dünyaya ulaşmak
için mücadele eder. Marksizmle
techiz olduğu oranda sömür-
den kurtulması için neler yap-
ması gerektiğini, yani insanlığın
gelişmesinin kanuniyetleri dahi-
linde neyi nasıl DEĞİŞTİRME-
SI icap ettiğini kavrar. Böylece
onun değiştirme misyonu ile de-
ğiştirme iradesi bütünleşir. Ama
bütün bu süreç boyunca prole-
terleri harekete geçiren esas motif
kendini somut hayatlarıdır.
"Proleterlerin zincirlerinden baş-
ka kaybedecek hiç bir şeyleri
yok. Kazanacakları bir dünya
var." ünlü sözü sırf ajitasyon ol-
sun diye söylenmiş değildir. Bu
slogan çok özlü bir şekilde pro-
leterleri harekete geçiren başlı-
ca somut gerçekliği dile getir-
mektedir. Bir diğer deyişle pro-
leter için, dünyanın değişme-
sinde bir kilometre taşı olan her
proleter devrim aynı zamanda

ve esas olarak, onun sömürden
ve baskıdan kurtulması, özgür-
lüğüne, insanca yaşama imkan-
larına, kendisinin ve ailesinin du-
rumunu daha da geliştirecek
şartlara kavuşması anlamını ta-
şır. Bu nedenle proleter taşıdığı
zincirlerin kendisini bu baskı ve
sömürü düzenine bağlamakta ol-
duğunu kavradığı ve kazanacağı
dünyayı somutladığı oranda da-
ha direngen ve aktif konuma gel-
ir. Bu nitelikteki proleterlerin
belirli bir niceliğe ulaşması sonu-
cudur ki, işçi sınıfının birliği il-
keşi hükmünü yürütür ve birlik
seli, siyasi birliğin önündeki sub-
jektif olumsuzlukları süpürüp a-
tar, birliğe giden yolu temizler.

BİRLİK VE ENTELİJENTSİYA

İşler bu kerteye gelmeden de
birlik sağlanamaz mı? Elbette
sağlanır. Zaten asıl irdelemek istediğimiz de bu konudur.

Proleterya esas olarak, DAV-
RANIRKEN DÜNYAYI DE-
ĞİŞTİRİR. Oysa entelijentsiya
için durum bir bakıma bunun
tersidir. Onun için "esas sorun
dünyayı değiştirmektir" ve o
DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İ-
ÇİN DAVRANIR. O zaman
Türkiye entelijentsiyası içinde
yer alan bir kimse için dünyayı
değiştirme sorunu şu alternatif-
lerde somutlanır: Dünyayı de-
ğiştirmek tüm komünistleri bağrı-
nda toplayan tek bir parti ile mi
olasıdır, yoksa mevcut bölün-
müşlüğün ve dağınıklığın deva
etmesiyle mi?

Değil dünyayı değiştirmeyi e-
sas sorun edinenler, akli selim sa-
hibi tek bir kimse çıkmaz ki i-
kinci şıkkı savunsun. Ve kesin-
likle eminiz entelijantsiya için-
de yer alan hemen herkes tüm
komünistlerin tek bir örgüt bü-
yesinde toplanmalarının dünya-
yı değiştirme sürecinde çok ha-
yati bir köşe taşı olacağında
hemfikirdirler.

Ama görüyoruz, pek çokları
doğruluğunu kabul ettikleri bu
fikir doğrultusunda davranma-

seçime sokulmayan burjuva
"muhalefet" partilerine RAĞ-
MEN olmamıştır. Tersine, bu so-
nucun ortaya çıkmasında onla-
rın doğrudan payı vardır!

Şimdi bu paylarının karşılığı
olarak mahalli seçimlere girme
hakkı kendilerine âdeta bağışla-
nan bu partilerin, rejimin 6 Ka-
sım sonucunda belirlenen yeni
işleyiş koşullarında ikinci dere-
cede müsaadeye mazhar partiler
olarak 25 Marta kadar olsun, 25
Marttan sonra olsun sürdürece-
leri siyasi faaliyetin kapsamı ne
olacak? Bu siyasi faaliyet, fa-
şizmin süregiden saldırısı altın-
daki kitlelerin tepesinde, bir
yandan klasik seçmen tabanları-
nın yeniden paylaşılmasına yö-
nelik hesaplaşma, diğer yandan

keller-arası kavga ve kapışma-
ya yataklık etme ötesinde bir i-
çeriğe sahip olabilecek mi? (Me-
selâ kimi SODEP kurucuları ge-
nerallerin "anayasa" diye halka
dayattıkları belgenin demokra-
siyle hiç bir surette bağdaşmaz
hükümlerle dolu olduğunu za-
manında yazıp söylemişlerdi.
Şimdi diyelim 25 Mart mahalli
seçimleri ertesinde ortaya bir
erkek seçim tartışması çıkar ve
seçim gündeme gelirse bu baylar
hükümete geldikleri taktirde söz-
konusu "anayasa"nın kaldırılaca-
ğını ve demokratik bir anayasa-
nın hazırlanıp halkoyuna sunu-
lacağını ilan edecekler mi?) Bu-
nun belirtileri bugünden ufuk-
ta görünmüyor. Çünkü burjuva-
zinin "muhalefet" partilerinde
aş çekenler, "demokrasiye ge-
çişe geçiş" sürecinin kitleler
devreye sokulmaksızın, esas ola-
rak tepe iktidar mihraklarının
perde arkası güç dengeleri kolla-
nıp gözetilerek, ya da uluslararası
tepki ve baskılardan medet u-
mularak, yani DEMOKRATİK
İÇERİKTEN yoksun bırakıla-
rak "tamamlanması"na ne denli
bel bağladıklarını şimdiye kadar
çeşitli tutum ve davranışlarıyla
ortaya koymuşlardır.

Bu tutum ve davranışlar, Cunta-
nın zorbalığına ve icraatına
tepkisini klasik parti sadakat ve

alışkanlığını da aşan ölçülerde
bu partilere taban desteği sağla-
yarak – bu arada mesela Cunta'
nın MDP denemesini örgütsel dü-
zeyde de, oy düzeyinde de fos
çıkartarak – gösteren geniş kit-
lelerin özlemleri, tabepleri, so-
mut beklentileriyle çelişen tu-
tum ve davranışlarıdır. Bu tutum
ve davranışlar faşizme karşı KİT-
LE MUHALEFETİNİ siyasi mu-
halefetin itici gücü olarak somut,
âdil talepleri doğrultusunda so-
nuç almaya yönelik politikalar
belirlemekten kaçınanlar – do-
layısıyla, temsil ettikleri ya da
ekonomik-sosyal çıkarlar açısın-
dan böylesini daha uygun gören-
lerin – tutum ve davranışları o-
labilir ancak.

Ayrıca şu da var. Bu tür tu-
tutum ve davranışlar halkın fa-
şizme karşı muhalefet ve diren-
me potansiyelini köreltici, yı-
pratıcı, etkisizleştirici bir işlev de
görüyor. Çünkü bu tür tutum ve
davranışlar zaten yüzyılların ka-
lantısı gerici, despotik şartlan-
manın etkisini taşıyan ve hâlen
de faşizmin ağır ideolojik baskı-
sına hedef olan kitlelerde zorba-
lığa boyun eğme, devlet terörü-
nü doğal sayma, demokrasi ve
özgürlük mücadelesini kötümser
gözle değerlendirme, güce tap-
ma, kendine verilenle yetinip
hak aramaktan korkma, zulme,
haksızlığa, kanunsuzluğa, adam
yerine konulmamaya direnç gös-
terip karşı çıkmak yerine maz-
lumiyet ve mağduriyete sığınma,
yandan dolanıp şarkkâri kurnaz-
lıkla sonuç almayı marifet san-
ma, vb. olumsuz eğilimleri süre-
kli besliyor. Devletin maaşlı me-
muru üç-beş generalin ikide bir
yarattıkları emri vakileri illa bo-
yun eğilmesi, katlanılması, ge-
çiştirilmesi gereken, tekerrürü
olağan "olağanüstü" durumlar
sayma doğrultusunda tutum ve
davranışlar, giderek, faşizmi de
DOĞAL bir emri vaki olarak
sineye çekme tavrını kitlelerde,
ve daha da fenası, kitlelere yol
göstermesi, örnek olması gere-
ken aydın kesimlerde yaygınlaş-

tırıyor, yerleştiriyor, kemikleş-
tiriyor.

Faşizmin sıradanlaşması de-
nilen şey daha başka nedir ki?

Doğru Yol'cular açısından
gerçi bunlar fazla yadırganma-
yacak tutum ve davranışlardır.
Onların Cunta'ya ya da rejime
"muhalefet"ten ne kastettikle-
rini hep biliyoruz. Demokrasiye
ne değer biçtiklerini, özgürlük-
ten ne anladıklarını da biliyoruz.
Onların sloganları "Önce devlet,
sonra demokrasi! Önce tapu,
sonra hürriyet! Önce Amerika,
sonra Türkiye!"dir. Cunta'nın
kendisine karşı olmakla birlikte
– neden olmasınlar ki? Onları
kulaklarından tuttuğu gibi fır-
latıp bir kenara atmıştır! – Cun-
ta'nın yaptıklarının pek azına
karşı oldukları, generallerin
"anayasa"sını ve dayattıkları di-
ğer "yasa"ları yan ceplerinde
saydıkları da herkesin malumu.
Demiregillerin şimdi istedikleri,
K.Evren'in temizlediği tencere-
nin altında halkın faşizme tep-
kisini "muhalefet" ateşiyle tu-
tuşturup tencerenin içinde te-
kelci burjuvazinin aşını kendile-
ri pişirmek. Bunu herkes biliyor
ve herkes bildiği için de akli ba-
şında hiç kimse, Türkiye'nin bu-
günkü durumunda, "şimdi de-
mokrasiye olduğumuza inan-
dım!" diyerek DYP'ye kaydını
yaptıranlardan faşizme karşı de-
mokrasi mücadelesine – ola ki
şu ya da bu kritik dönemde
Cunta'nın ayağına dolanmanın
ötesinde – bir "katkı" beklemiy-
yor.

SODEP ve Ecevit'ci mutassav-
ver partinin kurucu ve yönetici-
leri için ise aynı şey söylenemez.
Onlar, faşizme karşı yeri demok-
rasi güçleri arasında olan CHP
tabanı – işçi, köylü, serbest
meslek sahibi, aydın kesimler –
için cazibe merkezi olma iddia-
sıyla ortaya atılıyorlar. Kendile-
rini demokrat, sosyal demokrat,
solcu sayıyor ve öyle sayılmak
istiyorlar. Ve kendilerine yakış-
tırdıkları bu hüviyetleri üzerine
siyasi geleceklerini inşa sorunu

(Devamı 13. sayfada)

ESAS OLAN DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEKTİR

"Feylesoflar dünyayı türlü biçimlerde sadece YORUMLA-MIŞLARDIR; oysa sorun dünyayı DEĞİŞTİRMEKTİR".

1845'de, bir bilim olarak marksizmin temellerinin atılma-ğa başladığı daha ilk günlerde, "Feuerbach Üzerine Tezler" in sonuncusunu oluşturan bu ünlü cümleyi hatırlatma gereğini bir kere daha duyuyoruz. Çünkü, bunca olup bitenden sonra hâlâ daha pek çokları bu pek bilinen – ve bildiklerini, kavradıklarını sandıkları – marksist ilkedden habersiz görünüyorlar. Bu nedenle Marx'ın yukarıdaki dahiyane yaklaşımından hareket ederek bazı hayati önemdeki noktaların altını bir daha çizmeyi yerinde görüyoruz.

Yukarıdaki cümlelerin tek başına ve yüzeysel yorumu, kişiyi yanıltıcı ve idealist sonuçlara dahi götürebilir. Oysa marksizmin abc'sine vakıf bir kimse gayet iyi bilir ki, ne dünyayı değiştiren, değiştirecek olan kişilerdir, ne de dünyayı değiştirmek tek başına feylesofların görevidir. Dünya ve onun konumuz bakımından en önemli unsuru olan insan topluluğu zaten belirli kanuniyetler dahilinde devamlı değişmektedir, evrimleşmektedir. Bu değişimin tarihin çeşitli dönemlerinde başını çekenler şu veya bu toplum katmanları olmuştur. Kapitalizmin bir sosyo-ekonomik sistem olarak ortaya çıkıp, dünya sistemi haline gelmesiyle birlikte burjuvazinin devrimci misyonu sona ermiş, dünyanın değişmesinin lokomotifliği proleteryaaya geçmiştir. Proleteryanın günümüzde sonuna kadar devrimci YEGANE sınıf olmasının anlamı budur. Kısacası yerküremiz, üzerindeki insanlık alemiyle birlikte devamlı olarak zaten ileriye doğru dönmekteyse günümüzde bunun motor gücünü fiilen proleterya

oluşturmaktadır. Ancak hemen altını çizelim, proleterya bu işi, sırf kendisi öyle istediği için, keyfi yerine gelsin diye yapmaz. Bu misyon dünyanın değişmesinin tarihsel gelişmesi içinde TOPLUMSAL GÜÇ olarak kendisine düştüğü için proleterya günümüzde insanlığın ileriye doğru yürüyüşünün öncü gücüdür.

Madem ki dünyayı değiştirecek olan proleterya, o halde feylesoflara ne lüzum vardır? Yoksa Marx bu ilk yaklaşımlarında yanılıyor muydu?

Elbette değil. Tam da aksine o bu sözleriyle proleteryanın dünyayı değiştirme prosesine, onun tarihsel misyonuna ışık tutuyordu. Şöyle ki, proleterya üzerine düşen bu tarihsel misyonun neden kaynaklandığını ve ne demeye geldiğini insanlık tarihinin gelişme kanuniyetleri içinde kavrayabildiği ölçüde dünyanın değişmesinde kendi üzerine düşeni yerine getirebilir. Kısacası dünyayı değiştirmek için proleteryanın, her şeyden önce insanlığın genel gelişimini, kendi kanuniyetleri içinde kavraması gerekir. Bir başka deyişle proleteryanın yoluna yegane gerçek bilim, marksizm ışık tutar.

PROLETERYA VE "FEYLESOF"

İşte bu noktada Marx'ın dile getirdiği "Feylesof"un önemi ortaya çıkar. Marx'a – ya da marksizme – gelene kadar feylesoflar sadece dünyayı yorumlamışlardır. Başka türlü de olmazdı. Çünkü o güne değin insanlık tarihinin gelişme yasaları bilinmiyordu. Ve bilinmedikleri için de feylesofa dünyayı şu veya bu şekilde yorumlamak kalıyordu. Gene pek çok yazar ve sanatçı dünyanın gidişatını sezinliyor ve sözelimi Don Kişot'un çabalarının boşunalığını kavriyordu. Ama bu kadar dün-

yayı değiştirme doğrultusunda uğraş vermeğe yetmiyordu. Çünkü dünyayı DEĞİŞTİRE-BİLMEK için her şeyden önce onun hangi kanuniyetler doğrultusunda geliştiğinin, nereye doğru gittiğinin bilinmesi gerekir. Tarih tekerleği geriye doğru döndürülemez, doğrudur, ama tarih tekerleği istenilen yöne doğru da döndürülemez, o zaten ileriye doğru dönmektedir, dünyayı değiştirmek demek onun dönüşüne KATKIDA bulunmak, onun önüne çıkan ve çıkacak engelleri temizlemek, insanlığın sınıfsız topluma doğru ilerleyişini kolaylaştırmak, bu hedefe varmasını çabuklaştırmak demektir.

Marx'a gelene değin de dünya değişmiştir ve bu genel ilerleme süreci içinde şu veya bu aşamada başı çeken şu veya bu toplumsal kategoriler olmuştur. Ama onlar bunu dünyayı kavradıkları ve kendilerine düşen misyonu bilinçle benimsedikleri için değil, önüne geçilmez tarih selinin akıntılarına kapılarak yapmışlardır. Oysa sınıf olarak tarih sahnesinde boy gösterdiği andan itibaren devrimci olan ve sonuna kadar devrimci kalacak proleterya için durum farklıdır. Onun misyonu insanlığı BİLİNÇLİ olarak ileriye götürmektir. Toplumda objektif olarak lokomotif konumunda olması yetmez. Öncülük görevini yerine getirebilmesi için proleteryanın, insanlık tarihinin gelişme kanuniyetleriyle teçhiz edilmesi şarttır. Ancak ona bu kanuniyetler dışarıdan ilahi bir güç tarafından vahyedilmez ve ona bahşedilmez. Marx'ın ve bir bilim olarak marksizmin, proleteryanın dünya sahnesinde toplumsal bir güç olarak yer almasından sonra teşekkül etmesinden bundandır. Yani proleteryaaya ışık tutacak bilim onun varlığı-

nın doğal bir parçası, ondan ayrı varolmaz ve tasavvur edilmez bir uzvudur.

Ne ki bir bilim olduğu için de marksizm, sadece işçiler eliyle ve onların çabalarıyla tarih sahnesine çıkamaz, sadece onlar vasıtasıyla geliştirilmez. Bu noktada proleterya kendi göbeğini kendi kesemez. Marksizmin yaratılması, bin yıllardan beri esas uğraşı dünyayı yorumlamak olan "feylesof'un" eseri olmak zorundadır. Ama tam da bu noktada YENİ feylesof eskisinden ayrılır. Çünkü o şimdi proleteryanın tarihsel misyonu içinde kendisine düşen rolü kavramıştır. Artık onun için aslolan, insanlığın ileri doğru gelişmesinde proleteryanın, gelişmenin kanuniyetleri doğrultusunda değişimleri sağlayacak bir kılavuzla, marksizmle teçhiz edilmesinde üzerine düşeni yerine getirmektedir. Böylece feylesof'un da görevi dünyayı değiştirmek olmuştur. Artık proleterya ile feylesof birbirini tamamlayan bir bütün olarak kader birliği içine girmişlerdir. Bir başka deyişle feylesof sınıfsal olarak proleterleşmiştir. Şimdi bu anlamda yukarıda söylediklerimizin tersi de doğrudur. Proleterya, feylesofla birlikte kendi göbeğini kendisi kesecektir.

Biliyoruz, tarihsel sürecin gelişmesiyle birlikte feylesof'un kapsamı daha genişledi ve feylesofun işlevini entelijentsiya* –işçi sınıfı aydınları– görmeye başladı. Özellikle işçi sınıfının tarih sahnesine geç çıktığı ve çeşitli nedenlerle toplumda lokomotif fonksiyonunu yeterince yerine getiremediği hallerde entelijentsiyanın rolü daha da önem kazanır. Çünkü proleteryanın kendi ideolojisiyle teçhiz edilmesi sürecinde ilk adımların atılması hem proleteryanın kendisi hem de entelijentsiya i-

çin hayati önem taşır.

Marksizmin tarih sahnesine ilk adımlarını atmasından bu yana bir buçuk yüzyıla yakın bir süre geçti. Bu süre boyunca marksizm bir yandan idolojik olarak devamlı geliştirilip zenginleştirilirken, öte yandan da sosyal pratiğin sınavlarından geçti, başta Çarlık Rusyası olmak üzere bir seri ülkede proleteryanın zafere ulaşmasında tayin edici rol oynayarak, hem insanlık tarihinin gelişme yasalarının doğruluğunu kanıtladı, hem de proleteryanın günümüzdeki öncü misyonuna parlak örnekler verdi. Şimdi önümüzde proleteryanın dünya çapındaki hareketinin zenginleştiği engin bir hazine var. İşlediğimiz konuyla ilgili olarak o hazineye baktığımızda görüyoruz ki, proleteryanın misyonunu yerine getirebilmesi, yani tarihsel misyonu olan dünyayı değiştirebilmesi için kendisine ışık tutacak bilimsel dünya görüşüyle birlikte bir şeye daha ihtiyacı var: PARTİYE.

Bütün bu dediklerimiz bir bakıma Amerika'yı yeniden keşfetmek. Ama özellikle entelijentsiyanın hatırı sayılır bir bölümünün meselenin püf noktasında bir hayli vurdumduymaz olduğu bir ülkede, arada bir Amerika'yı yeniden keşfetmek ne yazık ki, zorunlu hale geliyor. Bu bakımdan pek bilinen –yahut bilinmesi gereken– temel konuların tekrarından sıkılabilecek bir kısım okurlarımızın hoşgörüsüne sığınarak, Amerika'nın çoktan keşfedildiğini unutan ya da bu keşiften tamamen habersiz başka okurlara meselenin bir kere daha hatırlatılmasında yarar görüyoruz.

DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK VE PARTİ

Demek ki "sorun dünyayı de-

ğiştirmek" ise üç unsurun bir araya gelmesi lazım: PROLETERYA, MARKSİZM – ya da entelijentsiya–, PARTİ. Veya bir başka deyişle proleterya ile entelijentsiyanın, parti çatısı altında biraraya gelmeleri.

Açıktır ki bu bir oluşum sürecini gerektirir. Çünkü proleterya ve entelijentsiyadan ayrı, onların dışında soyut bir parti yoktur. Bu her iki unsurun biraraya gelmesiyle ve bütünleşmesiyle, bir süreç boyunca parti oluşabilecektir.

Proleterya ve entelijentsiyanın başlangıçta biraraya gelmeleri nasıl olacaktır, ya da nasıl olmaktadır? Bu iki unsur başlangıçta toplumda farklı sosyal konumlarda olurlar. Entelijentsiyanın marksizmi kavrayıp özümleyecek ölçüde eğitimden geçmiş olması gerekir. Başlangıç dönemlerinde emekçi sınıf ve tabakaların eğitimleri, kapitalizmin işleyiş mekanizmasından ötürü son derece yetersiz olduğundan entelijentsiya çoğunlukla orta ve üst toplum zümreleri içinden çıkar.

Entelijentsiyanın başlangıç dönemlerindeki rolü nisbeten önemlidir. Çünkü marksizmin proleteryaaya maledilmesinde inisiyatifin onda olması tarihsel bir zorunluluktur. İşte bu nedenle çeşitli yayınlar etrafında veya marksist okuma çevrelerinde işçi sınıfı aydınları ile ileri proleterlerin bir araya gelmeleri çokca rastlanan bir olgu olmuştur. Ve genellikle parti bu değişik yerlerde ve çevrelerde meydana gelen marksist grupların

* Burda tek başına aydınlık kelimesini de kullanmak mümkün. Ancak günümüzde kendi kaderini proleteryaaya bağlamamış, fakat toplumsal gelişmede pozitif rol oynayan başka ilerici aydınlık da olduğu için aradaki farkı hesaba katarak ENTELİJENTSIYA deyimini kullandık.